

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

GRUPUL DE LUCRU AL COMISIEI DE STAT PENTRU REGLEMENTAREA ACTIVITĂȚII DE ÎNȚEPRINZĂTOR

Nr. 38-78-4148

Chișinău

18 aprilie 2023

Ministerul Mediului

Ref. la nr.07-05/595 din 22.03.2023

În temeiul art.19 alin.(2) lit. b) din Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, pct. 29 subpct.2) și pct. 34 subpct.2) lit. b) ale Regulamentului Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1429/2008, Grupul de lucru, în cadrul ședinței din 4 aprilie anul în curs a examinat și *a susținut cu condiția luării în considerare a obiecțiilor și recomandărilor analiza impactului de reglementare la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 209/2016 privind deșeurile.*

Extrasul din Procesul-verbal nr. 13 al ședinței Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător din 4 aprilie 2023 se anexează.

**Secretar general adjunct al Guvernului,
Președinte al Grupului de lucru al
Comisiei de stat pentru reglementarea
activității de întreprinzător**

Digitally signed by Cazan Roman
Date: 2023.04.18 15:22:46 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Roman CAZAN

EXTRAS
din PROCESUL-VERBAL nr. 13
al ședinței Grupului de lucru
al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător
(ședință online)
4 aprilie 2023

Au participat :

Membrii Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător:

Vladislav Caminschi	- director executiv al Confederației Naționale a Patronatului din Republica Moldova, vicepreședintele Grupului de lucru
Eugen Dațco	- director executiv al Uniunii Transportatorilor și Drumarilor din Republica Moldova
Ana Groza	- director executiv al Asociației Investitorilor Străini (FIA)
Carolina Linte	- director executiv al Asociației Patronale Asociația Națională a Producătorilor de Lapte și Produse Lactate „Lapte”
Diana Russu	- șef al Direcției susținere și promovare a membrilor CCI a Republicii Moldova, Camera de Comerț și Industrie
Ion Rusu	- Federația Patronală a Constructorilor, Drumarilor și a Producătorilor Materialelor de Construcție „CONDRUMAT”
Oxana Barbaroș	- Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC
Valentina Chiper	- șef Secție reglementarea mediului de afaceri, Direcția dezvoltarea mediului de afaceri, Ministerul Economiei
Roman Gapeev	- șef Serviciu transport feroviar, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
Maria Nagornîi	- șef al Direcției politici de prevenire a poluării, Ministerul Mediului
Vitalie Dragan	- șef Secție medicină veterinară și siguranța alimentelor de origine animală, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
Ina Chiruța (mail)	- consultant principal în cadrul Direcției politici fiscale și vamale (secția impozite indirecte), Ministerul Finanțelor
Corina Cristea	- șef adjunct al Direcției avizare acte normative, Ministerul Justiției
Snejana Novac	- consultant principal în Direcția acte guvernamentale, Cancelaria de Stat, secretarul Grupului de lucru

Responsabili din cadrul autorităților publice centrale: Mariana Gîncu, Ministerul Sănătății, Virginia Galatonov, Svetlana Bolocan, Ministerul Mediului, Doina Danilov, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

Experți ai Secretariatul Evaluării Impactului de Reglementare: dl Oleg Chelaru, dl Victor Ermurachi, dl Nicolae Boțan.

Au fost examinate 3 subiecte (conform agendei).

Examinarea analizei impactului de reglementare la proiectului Hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 209/2016 privind deșeurile

Autor: Ministerul Mediului

Au luat cuvântul:

dna Virginia Galatonov

A menționat că Analiza Impactului de Reglementare a fost elaborată asupra proiectului Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Proiectului de Lege privind modificarea Legii nr. 209/2016 privind deșeurile, în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, art.13 (Analiza impactului de reglementare) al Legii nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător și Hotărârii Guvernului nr. 23/2019 cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative. Modificările la proiectul de lege au fost elaborate ca urmare a necesității îmbunătățirii Legii privind deșeurile, în special a reglementării activităților de gestionare a deșeurilor prin autorizare, notificare, înregistrarea și implementarea responsabilității extinse a producătorului, lipsa și interpretare ambiguă a unor noțiuni, neclarități cu privire la atribuțiile autorităților administrației publice locale, deficiențe în implementarea responsabilității extinse a producătorului.

Proiectul de lege transpune noile reglementări ale Directivei 2008/98/CE privind deșeurile introduse prin Directiva (UE) 2018/851. Principalele problemele abordate prin prezentul proiect Lege privind modificarea Legii nr. 209/2016 privind deșeurile au fost expuse în analiza impactului, menționează că a fost examinată opinia expertului și a fost modificată analiza impactului ca urmare a recomandărilor expuse.

Solicită susținerea analizei de impact.

dl Victor Ermurachi

A menționat că în opinie s-a expus că nu este clar definită problema, informația prezentată nu corespunde Metodologiei de Analiză a Impactului și necesită a fi exclusă. La acest sub compartiment este necesar doar de a defini clar și concis (într-o frază pentru fiecare problemă) problema sau problemele care urmează să fie soluționate. Definirea succintă a problemei/problemelor trebuie să reiasă din informația prezentată la acest sub compartiment, cât și din informația expusă la alte sub compartimente. Autorii au prezentat un AIR modificat, dar la fel nu este clar care este problema.

La sub compartimentul e), sunt menționate carențele Legii 209/2016. Totodată, unele prevederi ridică semne de întrebare și necesită fi clarificate. Spre exemplu, *este prevăzut că recent, Guvernul Republicii Moldova a aprobat Regulamentul privind transferurile de deșeuri, ceea ce induce necesitatea modificării unor reglementări, în special în art.45. Sau în scopul aplicării eficiente a prevederilor de gestionarea ambalajului și deșeurilor de ambalaje conform Hotărârii Guvernului nr.561/2020, se constată necesitatea includerii unor noi reglementări în Legea 209/2016, care ar reglementa aplicabilitatea Sistemului de depozit pentru ambalaje. Sau astfel este necesar aducerea în concordanță a prevederilor art. 63-64 cu prevederile din Regulamentul privind transferurile de deșeuri.* Este discutabilă o astfel de abordare, prin care se aprobă hotărâri de Guvern și apoi unele prevederi ale acestora se ridică la nivel de lege. De asemenea, este inacceptabil ca hotărârile de Guvern respective să conțină prevederi contradictorii legii, fiind ulterior modificată legea cu astfel de prevederi.

La **stabilirea obiectivelor**, informația expusă la acest compartiment nu poate fi calificată ca obiective și necesită a fi exclusă. Informația respectivă reprezintă instrumente pentru soluționarea problemei/problemelor. Astfel, la acest compartiment este necesar de a stabili obiectivele, care, conform Metodologiei de Analiză a Impactului, trebuie să fie legate direct de problemă/probleme și cauzele acesteia/acestora.

Analiza impacturilor opțiunilor, la acest compartiment este prevăzut, că *estimările costurilor ca urmare a proiectului Lege privind modificarea Legii nr. 209/2016 privind deșeurile și transpunerea unor prevederi ale Directivei 2008/98/CE privind deșeurile introduse prin Directiva (UE) 2018/851 sunt limitate, deoarece ajustările nu stabilesc cerințe specifice de calitate a mediului sau standarde măsurabile și mai mult ca atât, în cazul acestei legi se prevăd revizuiți minore ce nu presupun costuri administrative sau de alt ordin pentru conformare*. De asemenea, este menționat că *costuri au fost identificate la etapa de elaborare a proiectului Legii nr. 209/2016 privind deșeurile, în perioada anilor 2014-2016, acestea fiind prevăzute în Analiza de Impact*. Totuși, în cazul în care proiectul impune anumite cerințe în activitate, este necesar de a prezenta informații referitor la impacturi sub formă de costuri.

Consultarea, la acest compartiment, se va explica succint cum s-a organizat consultarea adecvată a părților, inclusiv se va oferi informația despre data și locul publicării actului de analiză a impactului, precum și timpul oferit publicului pentru comentarii. Autorii au menționat în AIR revizuit că a fost consultat cu Asociația EcoContact

De asemenea se va expune succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă. Este obligatorie expunerea poziției a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat.

Concluzii: Analiza impactului corespunde parțial cu cerințele și rigorile Metodologiei de Analiză a Impactului, se recomandă susținerea Analizei de Impact, fiind luate în considerare recomandările expuse.

dna Svetlana Bolocan

A menționat că analiza impactului prezentată a fost fundamentată din perspectiva neconformităților care au fost depistate în procesul de aplicare a legii, respectiv, au intervenit unele solicitări de la mediul de afaceri ținând cont că unele momente nu erau clare, altele neaplicabile, la autorizare au apărut elemente noi ce vizează sistemul de depozit, o aplicație nouă pentru returnarea anumitor tipuri de ambalaje. În condițiile dezvoltării acestei reglementări, au fost evidențiate și aspectele ce vizează statutul de deșeuri, alte tipuri de deșeuri, care nu s-au regăsit până în prezent după modificarea Directivei, tot ceea ce a fost reglementat prin acte normative, au fost preluate unele Directive UE, care nu au fost ca obligație în Acordul de Asociere, dar au fost ca necesitate pentru ajustarea cadrului legal în cadrul Convențiilor și Tratatelor internaționale la care RM este parte. În contextul a apărut necesitatea ajustării unor noțiuni, s-a adus în concordanță cu unele modificări operate recent, pentru uniformizarea procesului de aplicare și se aduce o claritate mediului de afaceri.

Referitor la costuri, acestea vor fi optimizate din motiv că procesul de autorizare se deduce clar pentru care categorii de deșeuri sunt necesare aceste autorizări, agenții economici care se vor antrena în procesul de preluare a unor segmente prin autorizare, vor fi clar definite obligațiile acestora și responsabilitățile. Se va conlucra cu autoritățile publice locale, care nu au un mecanism de conlucrare cu mediul de afaceri, de aceea s-au inclus și unele elemente noi ce țin de contractarea, pentru ca să fie incluse niște pârghii pentru mediul de afaceri, pentru ca să poată atinge țintele pentru acele tipuri de deșeuri care sunt reglementate de sistemul de responsabilitate extinsă a producătorului. De asemenea s-au dat specificări concrete și definirea acelor deșeuri care nu se găsesc în Legea actuală.

dna Tatiana Țugui

A informat că Legea privind deșeurile este la etapa de implementare mai mult de 5 ani, actualmente se face o completare la ceea ce nu s-a găsit răspuns în contextul mecanismului de aplicare. Proiectul de Lege prevede transpunerea noilor reglementări ale Directivei 2008/98/CE privind deșeurile introduse prin Directiva (UE) 2018/851. Un alt element important, odată cu adoptarea abordării Green Deal, domeniul deșeurilor, intervin foarte multe schimbări în contextul deșeurilor în circuitul economic, respectiv se desfășoară mai mult relația sistemelor de responsabilitate extinsă a producătorilor versus servicii de salubritate și responsabilitatea APL, care au fost completate doar în contextul colaborării și sincronizării activității acestora cu sistemele colective. S-au definit mai clar noțiunile de depozitare și stocare pentru a fi interpretate eronat. Un alt element nou care vine cu sistemul depozit, la care s-a referit dna Svetlana Bolocan ce vizează ambalajele, este o abordare care se aplică ultimii 5-7 ani și are ca menire să recupereze ambalajele care ajung în containerul de

deșeuri municipale și de a asigura întoarcerea lor în circuitul economic. Consultările au fost inițiate mai înainte, de exemplu cu FIA în 2022, la fel în noiembrie au fost iarăși dezbateri pe proiect, la care au participat circa 30 de reprezentanți ai mediului de afaceri. Comunică că nu sunt impuse costuri noi, se face trimitere la actele UE ulterior aprobate.

dna Carolina Linte

A întrebat de ce tot ce s-a expus acum nu sunt prevăzute în AIR, pentru că modificările la Legea deșeurilor vor avea un impact foarte mare asupra întregii comunități, a întregului business, nu doar pentru cei care doresc să preia responsabilitatea extinsă a producătorului. Remarcă faptul că modificările respective nu au fost consultate cu toți reprezentanții mediului de afaceri și se atestă costuri pentru operatori din toate domeniile implementând aceste cerințe din Directivele UE.

Solicită modificarea analizei impactului de reglementarea cu includerea costurilor și a recomandărilor expuse de expert, totodată să fie făcute consultări mai largi cu mediul de afaceri.

dna Ana Groza

A informat că FIA a avut multe discuții și consultări cu autorii la acest subiect, de asemenea a informat că la fel nu au fost reflectate în AIR costurile atât pentru producători cât și pentru comercianți, conform art. 54, autorii menționează că în cazul sistemului depozit, producătorul preia depozitul de la vânzător și îl returnează, atunci când vânzătorul îi întoarce, ceea ce contravine conceptului expus anterior de către autor în discuțiile anterioare, prin care s-a comunicat faptul că ambalajele sunt preluate centralizat de către unitatea comercială și achită unităților comerciale valoarea de depozit. Un alt moment neclar este despre ambalajele care participă la sistemul de depozit, solicită clarificarea aspectelor ce țin de întocmirea Listei de ambalaje care se restituie. Un alt moment sensibil ține de indicatorul de preț a valorii de depozit, care creează incertitudini pentru comunitatea de experți și la fel nu este clar cum valoarea depozitului este catalogată din punct de vedere fiscal, se discută despre mecanismul financiar, cum se raportează, cum se consideră venit al vânzătorului dacă se supune principiilor generale de impozitare se aplică sau nu TVA față de aceste sume. Din aceste considerente solicită clarificarea momentelor enunțate pentru a nu crea incertitudini ulterior după adoptarea legii.

dl Victor Ermurachi

A solicitat autorului să se facă o sincronizare între Legea 1402/2002 și modificările la Legea privind deșeurile, în contextul în care a fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 881/2022 *privind calcularea tarifelor la unele servicii publice de gestionare a deșeurilor municipale*, ca să nu existe dublare de tarife, sau tarife exagerate.

dna Carolina Linte

A întrebat autorul dacă aceste momente au fost discutate cu CALM și care este avizul lor.

dna Svetlana Bolocan

A informat că au fost mai multe discuții cu CALM încă de când s-a dezvoltat Metodologia de calcul a tarifelor, în proiectul legii propus s-a regăsit reglementarea referitor la contractare, pârghiile pe care nu le au operatorii la contractarea serviciilor. Din aceste considerente proiectul legii propus prevede și această reglementare, respectiv ca și corelare între operatorii care nu sunt parte a sistemului primar, dar vin cu soluții pentru deșeurile din sistemul REP, s-a inclus reglementarea privind relațiile contractuale dintre sistemul REP și APL, care urmează să acorde acele spații pentru amplasarea recipientelor și echipamentelor care sunt necesare pentru a fi dezvoltat sistemul REP și în acest context, noile prevederi au fost discutate pe parcursul anului 2022 atunci când se contura acest proiect de lege.

A menționat că urmează să fie lansate discuțiile și în procesul de avizare și ulterior vor fi excluse neconformitățile și neclaritățile apărute. Ceea ce vizează sistemul de depozit, acesta a fost evaluat după practica Lituaniei și a țărilor europene, care va duce la atingerea Țintelor în timp scurt. Sunt o categorie de deșeuri (articole) care sunt reglementate pe sistemul de depozit, gama nu este foarte largă, ele sunt specificate în proiectul legii, ulterior se va proiecta și în HG care va prevedea ambalajele și deșeurile de ambalaje și în alte reglementări care vizează sistemele de taxe, plăți pentru că se face o ajustare integrală pe mai multe dimensiuni, ca ulterior să fie aplicabilă și

principiul prevenirea poluării și întoarcerea în circuitul economic a acelor tipuri de ambalaje care pot fi valorificate fără a implica mai multe procese tehnologice. Referitor la costuri care vor fi aplicate în general pe sistemul de management integrat al deșeurilor intervin ca obligație în primul rând statului, care și-a luat un angajament foarte consistent de a dezvolta infrastructura primară, ca ulterior ceilalți subiecți de drept, operatori care intervin pe sistem, să poată să faciliteze și să conlucreze cu APL, cu operatorii regionali, dar și procesul de investiție să fie mult mai redus decât este la moment. La moment se află într-un proces avansat pregătirea platformei pentru investiția regională începând cu finele anului curent și începutul anului 2024 se vor începe proiectările și pentru construcția noii infrastructuri cu regiunea pilot și toate costurile sunt garantate de stat și nici un operator și nici o autoritate publică locală nu va avea costuri, ei vor fi implicați doar la procesul de determinare a costurilor pe servicii aprobarea tarifelor de comun cu operatorul regional. Sistemul REP se pliază foarte bine pe această dimensiune în conlucrare cu APL.

Cadrul legal care este propus la momentul actual vine să stabilească claritate, să aducă mai multe pârgii și nu în ultimul rând ceea ce vizează ajustarea Legii nr. 209/2016, de asemenea este lansat deja anunțul pentru elaborarea noii legi privind serviciile de gestionare a deșeurilor, pentru care urmează să fie dezvoltat cadrul legal. De aceea pe lângă modificările care sunt, s-au elaborat reglementările de bază privind contractarea, privind sistemul depozit, privind autorizarea, care nu implică costuri pentru agenții economici care vor veni în sistemul de gestionare a deșeurilor. Costurile sunt determinate prin sistemul REP, de asemenea se lucrează la Legea privind plata pentru poluarea mediului, se discută care vor fi acele categorii de produse care sunt astăzi supuse plăților și ulterior ce categorii din ele după aplicarea noii legi vor fi excluse din aceste anexe care sunt incluse în Legea nr. 1540/1998.

Conform recomandărilor membrilor Grupului de lucru, analiza impactului va fi revizuită și vor fi lansate consultări ample și vor fi analizate toate propunerile și recomandările la proiect.

Solicită susținerea analizei de impact.

S-a decis: *analiza de impact se susține cu condiția luării în considerare a obiecțiilor și recomandărilor (12 - se susține cu condiția luării în considerare a obiecțiilor și recomandărilor; 1 – se susține).*

Președintele Grupului de lucru

Roman CAZAN

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

GRUPUL DE LUCRU AL COMISIEI DE STAT PENTRU REGLEMENTAREA ACTIVITĂȚII DE ÎNȚEPRINZĂTOR

Nr. 38-78-9968

Chișinău

19 septembrie 2023

Ministerul Mediului

Ref.: adresa nr. 07-05/1872 din 24 august 2023

În temeiul prevederilor art.34 alin.(4) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, art.19 din Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, precum și atribuțiile stabilite în pct.34 din Regulamentul Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1429/2008, se remite *Expertiza Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător la proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege privind modificarea Legii nr.209/2016 privind deșeurile.*

Anexă: 1 filă

**Secretar general adjunct al Guvernului
Președinte al Grupului de lucru al
Comisiei de stat pentru reglementarea
activității de întreprinzător**

(semnat electronic)

Roman CAZAN

Digitally signed by Cazan Roman
Date: 2023.09.19 10:52:03 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

EXPERTIZA

Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător

Prezenta expertiză este acordată în temeiul art.34 alin.(4) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, în conformitate cu prevederile Legii nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, Hotărârii Guvernului nr.1429/2008 privind revizuirea și optimizarea cadrului normativ de reglementare a activității de întreprinzător și Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 23/2019.

<i>Titlul actului examinat:</i>	Proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege privind modificarea Legii nr.209/2016 privind deșeurile
<i>Autorul (autoritatea), persoana responsabilă:</i>	Ministerul Mediului Direcția politici de management al deșeurilor și substanțelor chimice, Virginia Galatonov, Consultant principal
Evaluarea documentului de analiza a impactului	
<i>Examinat în ședința Grupului de lucru la data:</i>	4 aprilie 2023
Concluzia: Analiza de impact se susține cu condiția luării în considerație a obiecțiilor și recomandărilor	
Evaluarea proiectului de act normativ	
<i>Examinat în ședința Grupului de lucru la data:</i>	05 septembrie 2023
Concluzia: Proiectul se susține cu condiția luării în considerare a obiecțiilor și recomandărilor	
<i>Comentarii, obiecții, recomandări:</i>	
<i>Extrasul din Procesul-verbal nr.33 al ședinței Grupului de lucru al Comisiei de Stat pentru reglementarea activității de întreprinzător din data de 05 septembrie 2023 se anexează.</i>	

EXTRAS din
PROCESUL-VERBAL nr. 33
al ședinței Grupului de lucru
al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător
(ședință online)
5 septembrie 2023

Au participat :

Membrii Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător:

Vladislav Caminschi	-	director executiv al Confederației Naționale a Patronatului din Republica Moldova, vicepreședintele Grupului de lucru
Cristina Tișcul	-	Asociația Investitorilor Străini (FIA)
Carolina Linte (mail)	-	director executiv al Asociației Patronale Asociația Națională a Producătorilor de Lapte și Produse Lactate „Lapte”
Eugen Cozmulici	-	manager pe politici și advocacy, EBA Moldova
Svetlana Petrașcu	-	Camera de Comerț și Industrie
Victor Baci	-	consultant de politici, Asociația Patronală Camera de Comerț Americană din Moldova
Oxana Barbaroș	-	Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC
Roman Gapeev	-	șef Serviciu transport feroviar, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
Ghenadie Rusu	-	șef Direcția protecția plantelor și siguranța alimentelor de origine vegetală, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
Dumitru Vleju	-	Șef interimar Direcția politici în domeniul ordinii și securității publice, combaterii criminalității
Ina Chiruța	-	consultant principal în cadrul Direcției politici fiscale și vamale (secția impozite indirecte), Ministerul Finanțelor
Tatiana Ivasiuc (mail)	-	consultant principal, Direcția avizare acte normative, Secția drept privat
Snejana Novac	-	consultant principal în Direcția conformitate juridică, Cancelaria de Stat, secretarul Grupului de lucru

Responsabili din cadrul autorităților publice centrale: Lidia Jitari, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Natalia Jalbă, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Viorica Bejan, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Radu Catanoi, Ministerul Afacerilor Interne, Elena Negrei, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Vasile Nemțanu, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Virginia Galatonov, Ministerul Mediului, Ion Prisăcaru, Ministerul Sănătății, Lilia Pascal, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Vasile Odobescu, Ministerul Sănătății.

Experți ai Secretariatul Evaluării Impactului de Reglementare: dl Oleg Chelaru, dl Victor Ermurachi, dl Nicolae Boțan.

**Examinarea proiectului Hotărârii Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege
privind modificarea Legii nr. 209/2016 privind deșeurile**

Autor: Ministerul Mediului

Au luat cuvântul:

dna Virginia Galatonov

A menționat că proiectul de modificare a Legii nr. 209/2016 privind deșeurile a fost elaborat de către Ministerul Mediului, dar au fost implicați și experți. Proiectul a fost elaborat ca urmare a necesității îmbunătățirii Legii nr. 209/2016 în contextul reglementării activităților de gestionare a deșeurilor ce țin de autorizare, notificare, înregistrare și implementare a responsabilității producătorului.

Proiectul prevede transpunerea noilor reglementări ale Directivei 2008/98/CE privind deșeurile introduse prin Directiva (UE) 2018/851.

Anterior a fost examinată analiza de impact la proiectul în cauză și a fost susținut condiționat. Ulterior am recepționat opinia expertului, a fost elaborată sinteza obiecțiilor, în mare parte a fost acceptate recomandările expertului și au fost incluse modificările în proiect.

Solicită susținerea proiectului.

dl Victor Ermurachi

A menționat că proiectul prevede completarea art. 2 din lege cu noțiunea *depozit de deșeuri existent* – groapă de gunoi amplasată pe un teren atribuit pentru depozitarea deșeurilor pe pământ, care este în operare la intrarea în vigoare a prezentei legi. Prevederile respective ridică semne de întrebare referitor la cuvintele ”la intrarea în vigoare a prezentei legi”, deoarece vor crea efect retroactiv pentru această noțiune începând cu 2016. Astfel, cuvintele respective necesită a fi excluse și noțiunea va fi valabilă din momentul intrării în vigoare a legii de modificare a Legii 209/2016.

Proiectul prevede modificarea punctului 11) al articolului 2 din lege, care prevede noțiunea *deșeuri periculoase* - orice deșeuri care prezintă una sau mai multe din proprietățile periculoase specificate în anexa nr.3. Conform proiectului, la punctul 11) după cuvintele ”în anexa nr.3” se completează cu cuvintele ”este clasificat ca deșeu care se încadrează în categoria deșeurilor periculoase din Lista deșeurilor, aprobată de Guvern sau este amestecat sau contaminat cu unele dintre deșeurile care prezintă una sau mai multe din proprietățile periculoase”. Prevederile respective de modificare sunt incerte și pot crea situații de interpretări discreționare. A menționat, că anexa nr. 3 din lege expune detaliat proprietățile deșeurilor, conform cărora acestea sunt periculoase și propunerile de modificare doar vor crea incertitudine.

Proiectul prevede completarea legii cu articolul 3¹ - Prevenirea generării deșeurilor. Unele din prevederile respective sunt expuse la general și pot crea interpretări diferite. Spre exemplu alin. (2), care prevede referințe la cele mai bune tehnici disponibile, cel mai înalt nivel posibil de valorificare a deșeurilor. La alin. (4) sunt expuse prevederi referitor la contribuții de a reduce cu 50 % a deșeurilor alimentare pe cap de locuitor la nivel mondial, până în anul 2030. La alin. (5) sunt prevăzute obligații de a asigura reducerea pierderilor alimentare în lanțurile de producție și distribuție, până în anul 2030. Este necesar de a revizui prevederile articolului respectiv și de a concretiza și expune mai detaliat obligațiile agenților economici și persoanelor fizice, care practică activitate de întreprinzător. Obiecție valabilă și pentru propunerea de completare a art. 6 cu alin. (3)¹ referitor la cuvintele ”pentru anumite fluxuri de deșeuri”.

Proiectul prevede completarea art. 5 din lege cu alineatul (3) cu următorul cuprins: ”Agenția de Mediu stabilește, criteriile, conținutul documentației de însoțire și procedura de verificare a conformității substanței sau obiectului drept subprodus, conform condițiilor prevăzute la alin. (1)”. Prevederile respective pot fi interpretate că Agenția pentru fiecare caz aparte va stabili criteriile, conținutul documentației de însoțire și procedura de verificare a conformității substanței sau obiectului drept subprodus și astfel de abordare este inacceptabilă. Criteriile respective, conținutul documentației de însoțire și procedura de verificare a conformității substanței sau obiectului drept subprodus trebuie să fie prevăzute în un act normativ și, pentru a asigura un nivel ridicat de predictibilitate, acesta trebuie să fie adoptat de Guvern.

Lit. c) și d) al alin. (3)¹, cu care se completează art. 6 se repetă.

Prevederile de completare a lit. a), alin.(1) al art. 18 necesită a fi revizuite și stabilite în câteva propoziții, totodată fiind corelate cu prevederile existente a lit. a).

Prevederile alin. (3) – (5) al articolului 23³, cu care se propune completarea legii necesită a fi concretizate referitor la plățile care vor fi stabilite. Alineatele respective conțin prevederi care diferă referitor la tariful pentru prestarea serviciului de gestionare al deșeurilor municipale de la deținătorii de deșeuri și gestionarea deșeurilor, tariful pentru prestarea serviciului de gestionare al deșeurilor municipale, cuantumul contribuției pentru colectarea deșeurilor municipale de la deținătorii de deșeuri și gestionarea deșeurilor, tariful pentru prestarea serviciului de gestionare al deșeurilor municipal sau taxa de gestionare a deșeurilor.

Revederile alin. (4) al art. 25 din proiect stabilesc, că *autorizația de mediu pentru gestionarea deșeurilor a unei instalații și/sau activității de gestionare a deșeurilor se eliberează conform Regulamentului privind organizarea procedurii de autorizare a activităților de gestionare a deșeurilor, aprobat de Guvern și conține printre altele: a) datele din informațiile anexate la cerere, prevăzute, după caz, la alin. (3)-(10), b) condițiile tehnice de funcționare a instalației și/sau activității de gestionare a deșeurilor, c) cerințele de evidență și raportare*. Reieșind din conținut, denumirea documentului aprobat de Guvern nu trebuie să se refere la organizarea procedurii de autorizare - denumirea acestuia trebuie să se refere la conținutul informației care se prezintă la momentul depunerii cererii pentru autorizare.

Proiectul prevede modificarea art. 27 din lege - Derogările de la obligația de autorizare. Alineatul (1) se modifică, fiind stabilit, că se acordă derogare de la îndeplinirea cerințelor de autorizare prevăzute în art. 25, unităților și întreprinderilor care valorifică deșeurile în instalațiile indicate în anexa nr. 3¹, tabelul 4. Totodată, articolul respectiv se completează cu alin. (3) cu următorul cuprins: "Operatorul instalației solicită de la Agenția de Mediu acordul pentru exploatarea instalațiilor indicate în anexa nr. 3¹, tabelul 4, indicând corespunderea activității cu criteriile de aplicare a derogărilor specificate în alin (2)". Acest acord al Agenției de Mediu care se instituie poate fi calificat ca act permisiv, care va fi eliberat în condiții și proceduri incerte. Din cele expuse recomandăm excluderea alin. (3).

Prevederile lit. c) al alineatului (4)¹ cu care se completează art. 29 din lege stabilesc, că *producătorii care nu se conformă procedurii de înregistrare, suportă costurile operaționale de gestionare a deșeurilor asociate cu responsabilitate extinsă a producătorului, pentru produsele plasate pe piață de la intrarea în vigoare a actelor normative menționate la alin (4)¹ corespunzătoare obligațiilor anuale de realizare a Țintelor minime de colectare și valorificare*. Aceste prevederi vor avea efect retroactiv pentru șase Regulamente aprobate de Guvern anterior și nu pot fi acceptate.

Proiectul prevede completarea lit. e) al art. 42 din lege, fiind prevăzut că producătorii de deșeuri, pe lângă obligațiile menționate la art.12, au obligații să nu admită descărcări necontrolate de deșeuri în mediu, inclusiv în apele uzate evacuate în rețeaua publică de canalizare. Aceste prevederi necesită a fi verificate referit la corelarea acestora cu modificările propuse și avizate de Grupul de lucru la proiectul cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 950/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemele de canalizare și/sau în emisurări pentru localitățile urbane și rurale.

Proiectul prevede modificarea alin. (1) al art. 42 din lege, fiind prevăzut că operatorii de transport specializați pentru transportul deșeurilor sunt autorizați în conformitate cu legislația specifică transportului feroviar, naval sau aerian de mărfuri. Prevederile respective sunt incerte și necesită a fi concretizate, fiind prevăzute legile care reglementează autorizările în cauză.

Proiectul necesită modificat redacțional, deoarece prevede completarea art. 45 din lege cu lit. h), care deja există în acest articol. Totodată, sunt necesare clarificări referitor la prevederile lit. d) al alin. (2) cu care se completează articolul respectiv. Și prevederile lit. al alin.(3) referitor la autoritățile administrației afacerilor interne necesită a fi concretizate.

Modificările propuse pentru art. 52 se referă la lit. b) al alin. (2) și sunt necesare modificări redacționale.

Propunerile de modificare a art. 45, 54, altor articole din lege conțin multiple prevederi de trimitere la unele hotărâri de Guvern. Astfel de abordare este discutabilă, deoarece pot fi efectuate trimiteri la un act normativ superior ca forță juridică, dar nu invers.

Proiectul prevede completarea art. 54 din lege cu alin. (10) cu următorul cuprins: "Producătorii care plasează pe piață nu mai mult de 100 kg de ambalaje pe an (cu excepția ambalajelor de unică folosință care fac obiectul sistemului de depozit în conformitate cu articolul 54 alineatul (1) și toate ambalajele reutilizabile), sunt exceptate de la obligația prevăzută la articolul 12, 29 și 54 de a plăti taxa pentru poluarea mediului din deșeurile de ambalaje". Prevederile respective ridică semne de întrebare, deoarece se va menține în continuare povară dublă asupra agenților economici – costuri de conformare pentru respectarea prevederilor art. 12 (Responsabilitatea extinsă a producătorilor) și plăți pentru poluarea mediului prevăzute de Legea nr. 1540/1998. Este inacceptabilă menținerea în continuare a poverii duble pentru agenții economici și legea trebuie să prevadă posibilitatea de a alege doar o singură modalitate de conformare în scopul protecției mediului. Totodată, proiectul prevede introducerea unui mecanism în plus - sistemul de depozit (plăți) pentru ambalaje, prevăzut la art. 54¹ - 54⁴, care va fi achitat în final de consumatori, cu posibilitatea returnării banilor la predarea ambalajului.

Prevederile alin. (4) al art. 54⁴ stabilesc că administratorul sistemului de depozit pentru ambalaje de unică folosință (conform alin. (1) este o entitate juridică publică fără scop lucrativ, înființată în conformitate cu legislația organizațiilor necomerciale) prezintă Ministerului Mediului pentru aprobare un set de documente, iar ministerul va refuza coordonarea documentelor de la alin. (4) în anumite cazuri. Astfel de atribuții nu trebuie să fie exercitate de Ministerul Mediului, care trebuie să elaboreze politici, dar de Agenția de Mediu, autoritate care realizează politicile.

Proiectul prevede completarea legii cu anexa 3¹, care conține Tabelul 5 - Lista actelor permissive emise de către Agenția de Mediu pentru instalațiile/sau activităților de gestionare a deșeurilor. Nomenclatorul actelor permissive din Legea 160/2011 prevede în calitate de act permisiv Autorizația de mediu privind gestionarea deșeurilor, care se eliberează gratuit pe un termen de cinci ani. Prevederile Tabelului 5 stabilesc costuri pentru eliberarea autorizației respective în dependență de activitatea care va fi efectuată și aceste costuri variază de la 1000 lei până la 20000 lei. Această abordare necesită a fi argumentată. Totodată, costul autorizației de mediu privind gestionarea deșeurilor pentru desfășurarea activităților de implementarea responsabilității extinse a producătorului este de 5000 lei (sistem individual) și 20000 lei (sistem colectiv). Deci, agenții economici, pe lângă cheltuielile de organizare și desfășurare a activităților de implementare a responsabilității extinse a producătorului vor fi obligați să achite și costul autorizației, fapt ce este inacceptabil. Totodată, tabelul 5 stabilește Consimțământ prealabil scris – autorizarea unui transfer transfrontalier de deșeuri de către autoritatea competentă națională după acceptarea notificării prealabile scrise pentru import și export (5000 lei) și Consimțământ prealabil scris – autorizarea unui transfer transfrontalier de deșeuri de către autoritatea competentă națională după acceptarea notificării prealabile scrise pentru transit (10000 lei). Nomenclatorul actelor permissive prevede Autorizație pentru exportul/ tranzitul deșeurilor, care se eliberează gratuit.

Proiectul prevede, că *prin derogare de la prevederile art. 56 alin. (1) și (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, prezenta lege intră în vigoare la _____*. Aceste prevederi pot fi calificate că se intenționează de a aplica un termen retroactiv de intrare în vigoare și necesită a fi excluse.

Concluzii și recomandări: *proiectul necesită a fi modificat, fiind luate în considerare recomandările expuse.*

dna Tatiana Țugui

A menționat că referitor la opinia expertului, marea majoritatea a recomandărilor și obiecțiilor au fost luate în considerare, iar care nu au fost luate în considerare au fost argumentate în sinteza obiecțiilor la opinie. Materialele au fost transmise înainte de ședință pentru că a fost un volum mare de lucru și nu s-a reușit mai devreme. A exprimat deschiderea pentru conlucrare pentru momentele neacceptate și va fi transmis proiectul ajustat.

S-a decis: *proiectul se susține cu condiția luării în considerare a obiecțiilor și recomandărilor (8 – se susține cu condiția luării în considerare a obiecțiilor și recomandărilor; 3 – se susține; 1 – nu se susține).*

Analiza Impactului
asupra proiectului Hotărîrii Guvernului pentru aprobarea proiectului de Lege privind
modificarea Legii nr. 209/2016 privind deșeurile

Titlul analizei impactului (poate conține titlul propunerii de act normativ):	Analiza impactului asupra proiectului Hotărîrii Guvernului pentru aprobarea proiectului de Lege privind modificarea Legii nr. 209/2016 privind deșeurile
Data:	Februarie 2023
Autoritatea administrației publice (autor):	Ministerul Mediului
Subdiviziunea:	Direcția politici de management al deșeurilor și substanțelor chimice
Persoana responsabilă și datele de contact:	Galatonov Virginia, consultant principal, email: virginia.galatonov@mediu.gov.md tel.: 022 204-582
Compartimentele analizei impactului	
1. Definirea problemei	
a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate	
<p>Analiza Impactului de Reglementare (în continuare AIR) a fost elaborată asupra proiectului Hotărîrii Guvernului pentru aprobarea Proiectului de Lege privind modificarea Legii nr. 209/2016 privind deșeurile, în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, art.13 (Analiza impactului de reglementare) al Legii nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător și Hotărîrii Guvernului nr. 23/2019 cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative.</p> <p>Definirea problemei: deficiențe depistate în aplicarea Legii nr. 209/2016 privind deșeurile în perioada 2017-2022, în special a reglementării activităților de gestionare a deșeurilor prin autorizare, notificare, înregistrarea și implementarea responsabilității extinse a producătorului, lipsa și interpretare ambiguă a unor noțiuni, neclarități cu privire la atribuțiile autorităților administrației publice locale, deficiențe în implementarea responsabilității extinse a producătorului.</p> <p>Aceste modificări sunt justificate prin prisma implementării Legii nr. 209/2016 privind deșeurile pe parcursul a cinci ani, fiind atestată necesitatea unor concretizări și includerea articolelor suplimentare ce detailează procedurile reglementate prin lege.</p>	
b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate	
<p>Trăim într-o lume în care există o urgență climatică, o epuizare a materiilor prime primare care duce la insecuritate materială și combinată cu o epuizare a resurselor energetice care necesită utilizarea resurselor regenerabile. Producția masivă de deșeuri este una dintre cele mai stringente probleme cu care se confruntă societatea în prezent. În acest sens, consumul uman și practicile de producție au un efect dăunător asupra calității mediului, echității sociale și stabilității economice pe termen lung.</p> <p>Gestionarea deșeurilor în Republica Moldova a fost construită după modelul economiei lineare: extrage – produce – consumă – depozitează. Acest model, implementat pe parcursul</p>	

ultimelor decenii, a afectat semnificativ calitatea resurselor naturale, deșeurile fiind considerate ca fiind una din sursele principale de poluare a apei, solului și aerului, fapt constatat în Strategia națională de dezvoltare Moldova 2030.

Acești factori, printre alții, au determinat o reevaluare a modului în care ne vedem resursele și cât de eficient utilizăm și proiectăm produsele și materialele, iar reevaluarea constă în schimbarea paradigmei de la o economie liniară la una circulară. Ca răspuns la această problemă, guvernele își concentrează în prezent politicile pe economia circulară, care a fost propusă ca un model eficient prin care să scadă generarea de deșeuri și să minimizeze utilizarea materiilor prime, realizând astfel o dezvoltare durabilă.

În contextul necesității creșterii calității mediului și utilizării durabile a resurselor naturale, având în vedere și dezvoltarea economiei naționale, precum și creșterea calității vieții cetățenilor, gestionarea deșeurilor în Republica Moldova trebuie realizată după modelul economiei circulare: extrage – produce – consumă – reciclează/valorifică – produce – consumă – reciclează/valorifică, etc.

Odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 209/2016 privind deșeurile, domeniul gestionării deșeurilor devine tot mai atractiv, iar mai mulți agenți economici devin interesați în derularea activităților de gestionare a deșeurilor. Astfel, în perioada anilor 2016-2022, Guvernul Republicii Moldova a adoptat mai multe acte normative pentru gestionarea deșeurilor, inclusiv a deșeurilor periculoase, care transpun Directivele UE, de rînd cu principiul responsabilității extinse a producătorului pentru mai multe fluxuri de deșeuri specifice, precum deșeurile de echipamente electrice și electronice (DEEE), deșeuri de ambalaje, deșeuri de baterii și acumulatori.

Elaborarea proiectului de hotărîre sus-menționat se elaborează ca urmare a deficiențelor depistate în aplicarea Legii nr. 209/2016 privind deșeurile, în special au fost evidențiate următoarele probleme în contextul aplicării reglementării activităților de gestionare a deșeurilor:

- existența unor practici neuniforme la aplicarea legislației în eliberarea autorizației de mediu pentru gestionarea deșeurilor, inclusiv interpretare ambiguă a unor noțiuni („depozitare” versus „stocare” „deșeuri municipale” și lipsa altor noțiuni precum ” instalație destinată operațiunilor de gestionare a deșeurilor”,
- dificultăți în aplicarea unor prevederi, precum art.5 Subproduse și art. 6 Încetarea statutul de deșeu, lipsa unei sinergii dintre procedura de autorizare și aplicarea art.5 și 6, aplicabilitatea reglementărilor UE în controlul transferului de deșeuri prin notificare,
- ineficiența cadrului normativ actual ce reglementează mecanismul de înregistrarea și implementarea responsabilității extinse a producătorului, concretizarea responsabilităților operatorului de gestionare a deșeurilor municipale și a sistemelor colective, etc.
- lipsa unei clarități cu privire la atribuțiile autorităților administrației publice locale (art.11) în vederea organizarea sistemului de management integrat al deșeurilor municipale, în special pentru gestionarea produselor supuse reglementărilor de responsabilitate extinsă a producătorului (în special a echipamentelor electrice și electronice, bateriile și acumulatori și a produselor ambalate, care fac parte din deșeurile municipale);
- rolul sectorului gestionării deșeurilor este încă slab perceput drept un sector de dezvoltare a economiei circulare, iar operatorii economici nu sunt pe deplin încurajați să consume durabil resursele naturale;
- obligațiile producătorilor de produse supuse regimului de responsabilitate extinsă a producătorului (art.12) în raport cu consumatorul final, pe marginea acceptării a produselor returnate și a deșeurilor care rămîn după utilizarea respectivelor produse, precum și gestionarea ulterioară a deșeurilor și asigurarea financiară pentru aceste activități, nu sunt respectate și nu prevăd o informare exhaustivă a consumatorului despre serviciile ce îi sunt oferite.
- în procedura de eliberare a autorizației de gestionare se înregistrează mai multe carențe, neconcordanțe și unele prevederi ambigue ce lasă loc pentru interpretare a art.25.

În contextul tendințelor actuale de promovare și implementare a unei economii circulare, cantitatea de deșeuri urmează a fi redusă, iar valorificarea lor sporită. Totodată, se atestă o creștere a deficitului de materii prime, care ar putea fi înlocuite de materii prime secundare obținute din valorificarea deșeurilor. În acest sens, lipsesc stimulentele economice care ar accelera valorificarea

deșeurilor în scopul producerii unor substanțe sau obiecte care să nu mai fie considerate deșeuri, ci materii prime adecvate pentru a fi utilizate în procese de producție. Astfel, aplicarea prevederilor art.5 Subproduse și art. 6 Încetarea statutul de deșeu, va contribui promovare și implementare a unei economii circulare și va aduce beneficii financiare agentului economic.

Problemele principale abordate prin prezentul proiect Lege privind modificarea Legii nr. 209/2016 privind deșeurile a fost listate în pct. 1 a), fiind reiterate mai jos:

- interpretări ambigue a unor noțiuni („depozitare” versus „stocare” „deșeuri municipale” și lipsa altor noțiuni precum ” instalație destinată operațiunilor de gestionare a deșeurilor”, ” administrarea serviciului de gestionare a deșeurilor municipale, ” regiune de management al deșeurilor municipale”, etc.),
- se atestă dificultăți în aplicarea unor prevederi, precum art.5 Subproduse și art. 6 Încetarea statutul de deșeu, lipsa unei sinergii dintre procedura de autorizare și aplicarea art.5 și 6;
- nu sunt clar definite rolurile și atribuțiile părților implicate în procesul de gestionare a deșeurilor, în special dintre autoritățile administrației publice locale (art.11)– responsabile de gestionarea deșeurilor municipale și sistemele colective (art.12) pentru gestionarea produselor supuse reglementărilor de responsabilitate extinsă a producătorului (în special a echipamentelor electrice și electronice, bateriile și acumulatori și a produselor ambalate, care fac parte din deșeurile municipale);
- divergențe între autorități și mediul de afaceri în aplicarea abordărilor din domeniul gestionării deșeurilor, în special a operațiunilor de valorificare (R) și eliminare (D), imperfecțiunea procedurii de eliberarea autorizațiilor de gestionare a deșeurilor, inclusiv procedura de eliberare a notificări și corelarea acestea cu autorizația de gestionare a deșeurilor conform art. 25;
- deficiențe în implementarea responsabilității extinse a producătorului, în special pentru ambalaje și produsele ambalate, reglementate prin art. 54, lipsa reglementărilor de aplicare a sistemului de depozit pentru ambalaje - mecanism de încurajare a consumatorilor de ambalaje să returneze ambalajele reutilizabile sau deșeurile de ambalaje de unică folosință.
- inconștiență în reglementarea colectării deșeurilor de metale feroase și neferoase (licențiere și autorizare) sunt utilizate noțiuni diferite (art.61 și art.61¹), contradicție între art.12, alin. (14) lit. a), b), c) și art.61¹ deoarece dreptul a colecta deșeurile de produse supuse responsabilității extinse a producătorului le revine doar producătorilor acestor produse.

Ține de menționat și introducerea unor modificări și abordări noi în Directivele UE, adoptate în perioada 2017-2018 care țin de detalierea reglementărilor în gestionarea deșeurilor, în contextul promovării colectării separate, pentru a asigura utilizarea prudentă, eficientă și rațională a resurselor naturale, pentru a promova principiile economiei circulare, pentru a spori utilizarea energiei din surse regenerabile, pentru a crește eficiența energetică.

Respectiv, întru îmbunătățirea prevederilor Legii nr. 209/2016 privind deșeurile, în special în contextul reglementării activităților de gestionare a deșeurilor prin autorizare, notificare, înregistrare și implementarea responsabilității extinse a producătorului se propune promovarea spre aprobare a unui act normativ în particular a proiectului Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Legii privind modificarea Legii nr. 209/2016 privind deșeurile. Concomitent proiectul de Lege prevede transpunerea noilor reglementări ale Directivei 2008/98/CE privind deșeurile introduse prin Directiva (UE) 2018/851.

Ca urmare a evaluării indicilor de performanță în implementarea a cadrului politic de gestionare a deșeurilor în perioada 2020-2022 se constată că o mai mare atenție urmează a fi acordată în procesul de modificare a Legii nr. 209/2016 privind deșeurile în special pe următoarele subiecte:

- atribuțiilor autorităților administrației publice locale în vederea organizarea sistemului de management integrat al deșeurilor municipale, furnizarea de servicii de gestionare a deșeurilor municipale și asigură că aceste servicii respectă cerințele de mediu;

- modalității de conlucrare a părților implicate în procesul de gestionare a deșeurilor municipale, în special dintre autoritățile administrației publice locale și sistemele colective pentru gestionarea produselor supuse reglementărilor de responsabilitate extinsă a producătorului (în special a echipamentelor electrice și electronice, bateriile și acumulatori și a produselor ambalate, care fac parte din deșeurile municipale);
- cerințelor generale privind gestionarea deșeurilor (stocare, colectare, valorificare sau eliminare a deșeurilor), obligațiile producătorului de deșeuri, obligațiile operatorului instalației de gestionare a deșeurilor, comerțul cu deșeuri și intermedierea gestionării deșeurilor
- reglementărilor instalațiilor destinate operațiunilor de gestionare a deșeurilor, stocare, colectare, valorificare sau eliminare a deșeurilor, instalațiilor mici de tratare a deșeurilor biodegradabile, etc.
- instrumentelor economice (cum ar fi sistemul de rambursare a depozitului) care ar stimula schimbarea comportamentului consumatorilor finali și ar contribui la alinierea stimulentele economice cu îmbunătățirea performanței de gestionare a deșeurilor.

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei

După cum a fost precizat mai sus, unul din motivele (și nu problemă) care a impus Guvernul să inițieze respectivul proces este obligația transpunerii noilor reglementări ale Directivei 2008/98/CE privind deșeurile introduse prin Directiva (UE) 2018/851.

Totodată, au fost constatată lipsa de instrumente de soluționare a problemelor listate mai sus:

- 1) lipsa unor noțiuni și reglementări care ar defini organizarea și funcționarea sistemului de management integrat al deșeurilor municipale, inclusiv delimitarea rolurilor și atribuțiilor părților implicate în procesul de implementare acestui sistem care include deșeurile produselor supuse REP;
- 2) dispoziții juridice lacunare privind procedura de eliberarea a autorizației destinate operațiunilor de gestionare a deșeurilor (lipsa reglementărilor pentru instalațiile de stocare, colectare, valorificare sau eliminare);
- 3) neclaritatea procedurii de încetare a statului de deșeu și atribuirea statutului de subprodus, locul acestora în procesul de eliberarea autorizației de mediu pentru gestionare deșeurilor;
- 4) insuficiența finanțării în domeniul managementului deșeurilor atât la nivel de stat, cât și la nivel privat;
- 5) infrastructura precară pentru colectarea, transportul și eliminarea deșeurilor, mai ales în zonele rurale;

Prin urmare ce ține de cauzele ce au stat la „bazele” problemelor enunțate la pct. 1 lit. b) în ceea ce privește gestionare a deșeurilor, reglementat prin Legea nr. 209/2016 privind deșeurile, am putea rezuma următoarele:

- 1) reglementarea neconformă cu cerințele Directivelor UE a procesului de autorizare a gestionării deșeurilor, inclusiv pentru promovarea economiei circulare;
- 2) formularea competențelor APL și conlucrarea cu producătorii într-o manieră insuficient de clară, care necesită precizare și detaliere;
- 3) numărul mare de producători care nu s-au înregistrat în sistemul SIAMD, în special în conturul REP
- 4) deficiențe în aplicabilitatea cadrului normativ actual ce reglementează gestionare a deșeurilor

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

Sinteza actelor permissive emise

Conform datelor Agenției de Mediu, în perioada 2019-2022 (6luni) au fost emise 253 autorizații operatorilor economici pentru activități de colectare, transportare și tratare (reciclare/valorificare materială, inclusiv pregătirea pentru reciclare/valorificare) a deșeurilor, totodată au fost 97 de solicitări.

Astfel, 94 de operatori economici sunt autorizați pentru activități de transportare a deșeurilor și mai mulți de jumătate - 187 de operatori economici sunt autorizați pentru activități de colectare a deșeurilor. Doar 23 de operatori economici sunt autorizați pentru activități de tratare a deșeurilor, iar pentru eliminare prin depozitare doar 4.

Aceste date denotă capacitatea națională inadecvată pentru asigurarea unui management adecvat al gestionării deșeurilor.

Tabelul 1. Autorizații pentru gestionarea deșeurilor

		2019	2020	2021	2022 (6 luni)
Numărul total de autorizații pentru gestionarea deșeurilor	Aprobate	31*	60*	52*	110*
	Respinse		19	44	34
Din care pentru:					
Operațiuni de tratare		2	9	2	10
Operațiuni de eliminare prin depozitare		1	1	2	0
Operațiuni de colectare		25	54	50	58
Operațiuni de transport		24	36	39	94

* Numărul total al autorizațiilor reprezintă autorizațiile de mediu pentru gestionarea deșeurilor eliberate. O autorizație poate include mai multe activități autorizate care se desfășoară pe un anumit amplasament.

Tabelul 2. Procese de judecată

	2020	2021	2022
Din motive ce țin de emiterea/neemiterea autorizației pentru gestionarea deșeurilor (fluxul de deșeuri, motivul plîngerii)	1	3	3
Procese pierdute	--	--	--
Din alte motive (conflicte cu beneficiarii, neconformarea cu legislația, etc)	--	--	--
Procese pierdute	--	--	--

De asemenea, pe parcursul anului 2022, în adresa AM au fost înaintate 3 cereri prealabile, operatorii economici nefiind de acord cu deciziile de refuz (*amplasamentele pe care urma a se desfășura activitatea se afla în zona de protecție a apelor sau terenurile av*

Ce ține de implementarea principiului de Responsabilitatea extinsă a producătorului, în linii generale rezultatele denotă tendințe bune. Sunt înregistrate a câte 3 sisteme colective pentru gestionarea deșeurilor de echipamente electrice și electronice și 3 deșeuri de baterii și acumulatori, ce este din punct de vedere al presingului administrativ asupra AM versus alternative de aderare pentru producători, un număr suficient de operatori.

Referitor la gestionarea deșeurilor de ambalaje – situația este mult mai complicată, iar progrese nu se întrevăd pe motivul co-existenței în legislația de mediu a două mecanisme economice aplicabile pentru unul și același deșeu, ceea ce tergiversează procesul.

Tabelul 3. Responsabilitatea extinsă a producătorului

Responsabilitatea extinsă a producătorului					
--	--	--	--	--	--

deșeuri de echipamente electrice și electronice		1	1	3	
Numărul de sisteme colective		1	1	3	
deșeuri de ambalaje					
Numărul de sisteme colective					
deșeuri de baterii și acumulatori					
Numărul de sisteme individuale				1 ¹	2
Numărul de sisteme colective				1	1

Un alt aspect al gestionării deșeurilor, îl constituie transferul deșeurilor. Creșterea economică din ultimele decenii au condus la o creștere a transferurilor de deșeuri pe cale terestră sau maritimă în scop de valorificare sau eliminare. Deși deșeurile comercializate pot avea adesea o valoare economică pozitivă și pot înlocui resursele materiale, transferul acestora implică uneori transportul unor materiale periculoase, care pot crea riscuri pentru sănătatea umană și pentru mediu, în special ca urmare a mișcărilor necontrolate de deșeuri dintr-o țară în alta. Astfel, pe parcursul 3,5 ani au fost aprobate 537 de notificări, numărul fiind permanent în creștere. Cele mai multe notificări se referă la lista B – deșeuri nepericuloase și constituie aproximativ 6 % din totalul de notificări.

Tabelul 4. Notificări de export

Notificări de export	Aprobate	43	93	227	174
	Respinse		4	29	
Lista A		6	8	14	6
Document de circulație prezentat					
Lista B		40	75	213	168
Document de circulație prezentat					

În continuare este prezentată situația privind gestionarea deșeurilor pe diferit efluxuri reciclabile. Astfel, 9 operatori economici sunt autorizați în colectarea deșeurilor de mase plastice, dintre care 4 instalații pentru reciclarea maselor plastice. Gradul de reciclare a deșeurilor de mase plastice a fost estimat în baza cantităților raportate de agenții economici autorizați către IPM, corelată cu cantitatea totală de deșeuri de mase plastice generată la nivel de țară. Cea din urmă a fost dedusă în baza indicatorului de generare a deșeurilor de plastic pe cap de locuitor (circa 34 kg/pers/an), estimat în baza ratei de generare a deșeurilor municipale (conform Tabelului 5).

Tabelul 5. Estimarea gradului de reciclare a deșeurilor de mase plastice, 2014-2018

	2014	2015	2016	2017	2018
Cantitatea estimată de deșeuri de plastic generată anual, în baza ratei de generare/pers/an, tone	97553.68	96718.88	96029.16	94518.37	92832.38
Total prelucrat, tone	1351,9	46,853	519,855	2533,727	3792,14
Rata deșeurilor reciclate, %	1.39	0.05	0.54	2.70	4.10

Sursa: În baza datelor IPM și a calculelor grupului de autori PNGD.

Colectarea deșeurilor de carton și hârtie de la unitățile comerciale, întreprinderi sau instituții publice, inclusiv prin intermediul punctelor de colectare a maculaturii de la consumatorii casnici este asigurată de cei 6 operatori economici autorizați în reciclarea deșeurilor de hârtie și carton și reciclarea este asigurată de două companii din mun. Chișinău, iar rata de reciclare a hârtiei constituie circa 6 %. Gradul de reciclare a deșeurilor de hârtie a fost estimat similar cu cea de mase plastice, fiind bazată pe datele IPM privind prelucrarea deșeurilor de hârtie și rata de generare a deșeurilor de hârtie pe cap de locuitor, care a fost estimată la 30 kg/pers/an.

¹ Operatorul economic „Maximum Auto” SRL, care a implementat pe parcursul anului 2021 REP pentru produsele de BA prin sistem individual, în anul 2022 a creat sistemul colectiv „Recbat”

Tabelul 6. Estimarea gradului de reciclare a deșeurilor de hîrtie, 2014-2018

	2014	2015	2016	2017	2018
Cantitatea estimată de deșeuri de hîrtie generată anual, în baza ratei de generare/pers/an, tone	86076.78	85340.19	84731.61	83398.56	81910.92
Total prelucrat, tone	5789,839	4827,8	3917,469	4384,882	4753,547
Rata deșeurilor reciclate, %	7.61	6.74	5.91	6.86	7.67

Sursa: În baza datelor IPM și a calculelor grupului de autori PNGD.

Reciclarea deșeurilor de sticlă este asigurată de 2 operatori economici - companii producătoare de articole de sticlă, fiind totodată și reciclatori finali. Capacitatea de reciclare este utilizată atât pentru propriile deșeuri de producție, cât și pentru alte tipuri de deșeuri de sticlă preluate de la terți, fiind asigurată o rată de reciclare între 42-62%. Gradul de reciclare a deșeurilor de sticlă a fost estimat similar cu cea de mase plastice și hîrtie, fiind bazată pe datele Raportului Național de Inventariere : 1990 - 2016. Surse de emisii și sechestrare a gazelor cu efect de seră în Republica Moldova și rata de generare a deșeurilor de sticlă pe cap de locuitor, care a fost estimată la 10 kg/pers/an.

Tabelul 7. Estimarea gradului de reciclare a cioburilor de sticlă, 2014-2019

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Producere borcane de sticlă, tone	117661,2	151500	159500	147558,3	183505,5	165729,2
Cioburi de sticlă utilizate, tone	26962,4	28711,6	18672,8	18223,6	20732,4	23291,7
Producere borcane de sticlă, tone	117661,2	151500	159500	147558,3	183505,5	165729,2
Cantitatea generată în țară, pe bază ratei de generare/pers/an	43038,39	42670,10	42365,81	41699,28	40955,46	40290,96
Rata deșeurilor reciclate, %	62,64	66,98	33,79	30,41	35,12	41,51

Sursa: În baza datelor IPM și a calculelor grupului de autori PNGD și <http://clima.md/doc.php?l=ro&ide=81&id=4256>

Operatorii de salubritate. Actualmente, majoritatea operatorilor de salubritate sunt operatori publici, avînd forma juridică de întreprindere municipală sau societate cu răspundere limitată, deservind primordial APL-urile care i-au fondat, și uneori alte APL-uri vecine.

Servicii specializate în colectarea și eliminarea deșeurilor sunt acordate în bază de contract cu generatorii individuali sau asociațiile de condominiu în toate municipiile și centrele raionale, și în unele localități rurale.

Analiza datelor statistice a celor de mediu denotă următoarele:

- 1) în anul 2020 activau 187 servicii specializate în colectarea și eliminarea deșeurilor (53 servicii în sectorul urban și 134 servicii în sectorul rural), iar 296 localități rurale beneficiază de servicii de colectare a deșeurilor municipale.
- 2) doar 10 servicii de salubritate din cele 187 dețin autorizație pentru colectarea, transportarea și eliminarea prin depozitare a deșeurilor municipale, majoritatea prestand servicii în mun. Chișinău sau suburbiile acestuia;
- 3) rata de acoperire cu servicii de salubritate a populației în zonele urbane constituie aproximativ 75-90%, iar în unele centre raionale serviciile de salubritate orășenești deservesc localitățile rurale din vecinătate: Anenii Noi (5), Chișinău (3), Cimișlia (13), Florești (14), Otaci (3), Orhei (3), Rezina (3), Sângerei (3), Șoldănești (11), Telenești (5), Ungheni (9);
- 4) în zonele rurale, aproximativ 15-20% din populație dispun de serviciu de salubritate, iar o parte din servicii își extind activitatea către localitățile din vecinătate;
- 5) 16 servicii de salubritate deservesc a cîte 2 localități, iar în altele numărul localităților deservite este de la 3 la 8: com. Băcioi (8), s. Bălabănești (3), s. Bulboci (6), or.

Biruința (5), s. Ciorescu (3), s. Ciorești (3), Cotiușeni Mari (8), Drășliceni (3), Gura Galbenei (7), Izvoare (7), s. Ivancea (3), Persecina (3), s. Tuzara (3), Singureni (6), s. Svetloie (8), Vatici (3), Vinogradovca (8);

- 6) în localitățile în care există operator de salubritate, acesta deservește doar o parte din populație, în funcție de contractele semnate sau de accesul transportului pe străzile îndepărtate. Chiar și în lipsa unui contract, o parte din populație aduce deșeurile în punctele de colectare, ceea ce reprezintă o provocare semnificativă în dezvoltarea serviciilor de colectare și tratare a deșeurilor;

Deși datele din domeniul gestionării indică un număr mare de operatori implicați în activități gestionare a deșeurilor (circa 200), calitatea acestor servicii cât și indicii de performanță denotă un rezultat modest:

- 4-10 % de deșeuri sunt supuse reciclării, iar 90 % sunt înhumate;
- rata de acoperire cu servicii de salubritate a populației în zonele urbane constituie aproximativ 75-90%;
- în zonele rurale, aproximativ 15-20% din populație dispun de serviciu de salubritate;
- sunt inițiate activitățile de implementare a REP doar pentru DEEE, B&A, ambalajele fiind în regim "standby";
- în lipsa capacităților de reciclare a deșeurilor, se atestă tendințe de creștere a exporturilor.

Pe parcursul ultimilor ani se dezvoltă noul sistem de prezentare a informației din domeniului gestionării deșeurilor, iar indici de performanță sunt indicați în tabelul 8. Numărul de agenți economici raportori în SIAMD are o dinamică pozitivă. Totodată necesită o implicare mai amplă a angajaților AM în popularizarea acestui instrument de evidență a datelor de mediu cât și modalitatea de raportare corectă a profilului.

Tabelul 8. Raportarea în SIAMD

	2019	2020	2021 (preliminare)
Numărul de rapoarte depuse p/u anul de raportare			
Producător	235	399	417
Colector	76	125	110
Valorificator	22	58	17
Eliminator	2	2	4
Total rapoarte	335	584	548
Numărul de agenți economici raportori în SIAMD	319	519	531
Cantitatea de deșeuri (mii tone)			(date preliminare)
Generată	444,5	415,0	460,9
Colectată	586,3	1081,9	1125,3
Valorificată	40,9	307,0	40,4
Eliminată	182,7	211,1	254,0

*datele despre Deșeurile municipale amestecate generate de populație sînt reprezentate în cantitatea de deșeuri Colectate (gospodăriile casnice nu raportează în SIA MD).

Posibilele consecințe în cazul în care nici o acțiune nu va fi întreprinsă

În cazul în care, nu va fi întreprinsă nici o acțiune în sensul îmbunătățirii reglementărilor prevederilor Legii nr. 209/2016 privind deșeurile și transpunerii prevederilor prevede transpunerea noilor reglementări ale Directivei 2008/98/CE privind deșeurile introduse prin Directiva (UE) 2018/851, pot surveni următoarele situații:

- înrăutățirea calității mediului, aerului, apei, solului din contul emisiilor de metan (CH₄) și dioxid de carbon (CO₂) și un număr mare de alți constituenți în concentrații mai scăzute;

- înrăutățirea în continuare a calității apelor de suprafață și subterane, proces care va duce la mărirea numărului de persoane îmbolnăvite de boli respiratorii, hepatice și cancerigene, și totodată la micșorarea rezervelor de ape subterane potabile;
- reducerea considerabilă a serviciilor ecosistemului (cantitățile de pești în râuri, numărul animalelor și plantelor, peisajelor, etc.), ca rezultat vor fi pierderi, inclusiv în domeniul turistic, hotelier etc;
- creșterea suprafeței terenurilor degradate, care nu mai pot fi utilizate în scopuri agricole;
- creșterea cantităților de deșeuri arse sau înhumate ilegale;
- creșterea numărului de instalații de incinerare și co-incinerare care activează în mod necorespunzător cu folosirea metodelor și instalațiilor neautorizate;
- beneficii economice ratate prin depozitarea deșeurilor, care ar putea fi utilizare în procesul de valorificare energetică și materială pentru producerea cimentului;
- încetinirea sau lipsa contribuției economiei circulare la decarbonizare prin valorificarea energetică a deșeurilor, în conformitate cu Strategia privind Uniunea Energiei și cu Acordul de la Paris și în condițiile respectării ierarhiei deșeurilor.

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului

Documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului:

Legea nr. 112/2014 pentru ratificarea *Acordului de Asociere* între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, stabilește prin Titlul IV „Cooperarea economică și alte tipuri de cooperare sectorială”, Capitolul 16 „Mediul Înconjurător” al Acordului și Anexa XI la Acordul, care prevede transpunerea în legislația națională a Directivei 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind deșeurile.

Luând în considerație importanța realizării angajamentelor internaționale asumate de către Republica Moldova, de rînd cu unele lacune depistate în procesul de aplicare a Legii 209/2016, care au indicate în AIR, mai este necesară transpunerea în Proiectului de Lege privind modificarea Legii nr. 209/2016 privind deșeurile a unor prevederi ale Directivei 2008/98/CE privind deșeurile introduse prin Directiva (UE) 2018/851.

În rezultatul analizei s-au evidențiat că este necesar de operat următoarele modificări și/sau completări la **Legea privind deșeurile nr. 209/2016** (armonizată la Directiva 2008/98/CE) care stabilește bazele juridice, politica de stat și măsurile necesare pentru protecția mediului și a sănătății populației prin prevenirea sau reducerea efectelor adverse determinate de generarea și gestionarea deșeurilor și prin reducerea efectelor generale ale folosirii resurselor și creșterea eficienței folosirii acestora.

Capitolul I Dispoziții generale

Art. 2 Noțiuni

- Lipsa noțiunilor ” administrarea serviciului de gestionare a deșeurilor municipale”, ”depozit de deșeuri existent”, ” depozitare subterană”, ”instalație destinată operațiunilor de gestionare a deșeurilor”, ” instalație mică”, ” instalație mobilă”, ” intermedierea gestionării deșeurilor”, ” materie primă secundară”, ” operator al unui sistem municipal de gestionare a deșeurilor”, ”pretratarea deșeurilor”, ” rambleiere”, ”regiune de management al deșeurilor municipale”, ” sistem de management integrat al deșeurilor municipale”, ” sistem de colectare a deșeurilor complementar sistemului de management integrat al deșeurilor municipale”, ” servicii de gestionarea deșeurilor municipale”, „stocare”, ” transportator de deșeuri”, ” valorificarea energetică a deșeurilor”, ” valorificare materială a deșeurilor”
- Interpretări ambigue a unor noțiuni, care necesită detalieri: ”biodeșeuri”, ”deșeuri biodegradabile”, ”colectare”, „depozitare”, ”deșeuri municipale”, ”deșeuri periculoase”, „deșeuri nepericuloase”, ” producător de deșeuri”,

Art. 3 Ierarhia gestionării deșeurilor și modalitatea aplicării acesteia

- Alin. (1) - ierarhia gestionării deșeurilor este prezentată sumar, în procesul aplicării se constată interpretări, prin urmare detalierea aplicării ierarhiei de gestionare a deșeurilor, conform alin (1¹) ar evita acest lucru.
- Acțiunea de prevenire a generării deșeurilor, conform noilor amendamente la Directivei 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind deșeurile, prevăd responsabilități pentru persoanele fizice și juridice care desfășoară activități economice să asigure prevenirea generării deșeurilor în procesul desfășurării activității sale, astfel reglementarea nouă va fi introdusă printr-un articol nou – art.3¹ Prevenirea generării deșeurilor.

Art.5 Subproduse

- Se atestă lipsa procedurii de aplicarea acestui articol, ceea ce permite interpretare ambiguă. Se propune completarea articolului cu trei alineate noi (2)-(4).

Art. 6 Încetarea statutului de deșeu

- Implică deficiențe de procedură pentru încetarea statului de deșeu, necesită a fi precizate criteriile specifice pentru încetarea statutului de deșeu, definită autoritatea competentă responsabilă pentru confirmarea încetării statului de deșeu. Se propune completarea articolului cu cinci alineate noi (3¹), (3²), (5), (6), (7).

Art. 7 Lista deșeurilor

- Incertitudini în clasificarea deșeurilor municipale mixte, sunt necesare precizări suplimentare în clasificare după categorii, subcategorii și tipuri de deșeuri, fie ca deșeuri periculoase sau nepericuloase. Se propune completarea articolului cu trei alineate noi (1¹), (1²), (2¹).

Capitolul II Competența autorităților administrației publice centrale și locale

Art. 11 Atribuțiile autorităților administrației publice locale

- Lipsește claritate în organizarea sistemului de management integrat al deșeurilor municipale, modalitatea de gestionare a deșeurilor municipale nu a fost definită în variantă inițială a Legii 209/2016, etc.
- Se atestă disensiuni în conlucrarea a părților implicate în procesul de gestionare a deșeurilor municipale, în special dintre autoritățile administrației publice locale și sistemele colective pentru gestionarea produselor supuse reglementărilor de responsabilitate extinsă a producătorului. Se propune modificarea alin. (1) și completarea articolului cu opt alineate noi (3)-(10).

Capitolul III Cerințe generale privind gestionarea deșeurilor – este unul dintre cele mai complexe capitole, fiind foarte important în reglementarea activităților de gestionare a deșeurilor, cu toate acestea au fost constatate mai multe lacune, precum:

Art.12 Responsabilitatea extinsă a producătorilor

- Nu sunt expres indicate costurile ce reiese din responsabilitatea de ordin financiar sau financiar și organizatorică impuse producătorilor, cerințele pentru stabilirea unui mecanism de autocontrol și de audituri independente periodice, pentru a evalua gestiunea sa financiară, precum și cerințele pentru acoperirea teritorială și colaborarea cu autoritatea administrației publice locale.

Art. 13 Valorificarea deșeurilor

- Nu sunt expres indicate cerințele care admit exploatarea instalației de valorificare a deșeurilor, precum și relația cu art. 6 privind încetarea statutului de deșeu.

Art. 14 Reutilizarea și reciclarea deșeurilor

- Nu sunt prevăzute cerințele pentru utilizarea deșeurilor pentru rambliere.

Art. 15. Eliminarea deșeurilor

- Nu sunt expres indicate cerințele care admit desfășurarea activității instalației de eliminare a deșeurilor, precum interzicerea eliminării deșeurilor municipale colectate separat, adecvate pentru reutilizare sau reciclare, în special hârtia, materiale plastice, sticla, metalele, textilele și deșeurile biologice.

Art. 16 Depozitarea deșeurilor

- Nu sunt expres indicate cerințele pentru amplasarea și exploatarea unui depozit de deșeuri, precum și înregistrarea acestora în Cadastrul bunurilor imobile.
- Se atestă lipsa cerințelor pentru respectarea ierarhiei gestionării deșeurilor și asigurării unui înalt nivel de eficiență a folosirii resurselor prin restricționarea eliminării deșeurilor ce au valoare calorică sau materială, inclusiv a deșeurilor biodegradabile.

Suplimentar a fost constatate mai multe lacune de conținut, când prevederile Legii 209/2016 nu indică expres cerințe pentru mai multe activități precum:

- reglementarea activităților de colectare, stocare, tratare, a deșeurilor, de comerț și a intermedierei gestionării deșeurilor.
- obligațiunile producătorilor de deșeuri, obligațiunile operatorilor instalațiilor, precum și condițiile de încetare a activităților de gestionare a deșeurilor,
- prevederi privind organizarea și asigurarea funcționării sistemului integrat de management al deșeurilor municipale, cerințele privind încheierea contractului pentru prestarea unui serviciu de gestionare al deșeurilor municipale și stabilirea tarifului pentru prestarea acestui serviciu.

Se propune completarea acestui capitol cu douăsprezece articole noi (art. 11¹, 11², 15¹, 15², 18¹, 18², 18³, 18⁴, 18⁵, 23¹, 23² și 23³).

Capitolul IV Autorizarea, controlul, evidența și sistemul informațional în domeniul activităților de gestionare a deșeurilor

Este incontestabil rolul aplicării procedurii de autorizare a instalației și/sau activității pentru gestionarea deșeurilor în vederea protecției mediului, atât în prezent, cât și, în perspectivă, pentru generațiile viitoare, precum și pentru a preveni degradarea resurselor naturale și a componentelor de mediu.

Urmare a examinării situației actuale, identificăm că, se depun un număr destul de mare de solicitări pentru eliberarea autorizației pentru gestionarea deșeurilor, ceea ce denotă interesul față de dezvoltarea economică a țării.

Conform raportului Curții de Conturi privind auditului conformității eliberării actelor permissive și administrării taxelor, amenzilor și plăților aferente mediului, pe parcursul anilor 2019-2021, AM a emis *143 de autorizații de mediu pentru gestionarea deșeurilor*. Evaluarea procedurii de eliberare a autorizației de mediu pentru gestionarea deșeurilor a identificat unele neconformități, cauzate, în mare parte, de factorul uman, precum și de insuficiența controalelor manageriale.

Totodată, în procedura de eliberare a autorizației de gestionare se înregistrează mai multe curențe, neconcordanțe și unele prevederi ambigue ce lasă loc pentru interpretare. O altă cauză, a lacunelor depistate în Legea nr. 209/2016, este diferență între numărului mare a cereri depuse și numărul autorizațiilor eliberate, (în anul 2020 - din 79 de cereri 19 au fost respinse, 2021- din 96 depuse - 44 respinse, în 2022 (6 luni) – au fost depuse 144 de solicitări – respinse 34). Astfel, în special în articolele 24 și 25 se atestă următoarele lacune:

- cerințele indicate pentru întocmirea memoriului tehnic pentru emiterea autorizației conține informație insuficientă pentru descrierea procesului de gestionare a deșeurilor;
- multe activități din acest domeniu sunt practicate în lipsa actelor permissive ce justifică amplasarea și construcție instalației sau a obiectului (avizul expertizei de stat sau a acordului de mediu);
- sunt activități precum comercializarea deșeurilor ce nu cad sub incidența procedurii de autorizare, deși este cel mai frecvent mod de gestionare a deșeurilor practicat în Republica Moldova;
- lipsa unei sinergii dintre autorizare a instalației și/sau activității pentru gestionarea deșeurilor și procedura de evaluare a impactului asupra mediului (cazul Regia Autosalubritatea).

Art.27 Derogările de la obligația de autorizare

- a fost admisă inconștiență la etapa de transpunere acestor prevederi în procesul de elaborarea a Legii 209/2016 vis-a-vis de acordare a derogărilor unor unități și întreprinderi.

Art. 28 Înregistrarea

- observația de la art. 27 este relevantă în cazul art.28.

Capitolul VI Obligații în domeniul gestionării deșeurilor

Recent, Guvernul Republicii Moldova a aprobat Regulamentul privind transferurile de deșeuri, ceea ce induce necesitatea modificării unor reglementări, în special în art.45.

Art. 45 Obligațiile transportatorilor de deșeuri

- a fost constată lipsa proceduri de asigurare a trasabilității deșeurilor transportate, în particular a formularului de însoțire necesare pentru deșeurile transportate;
- lipsec normele ce reglementează marcarea autovehiculelor rutiere care transportă deșeuri pe drumurile accesibile publicului
- lipsa normei primare privind obligațiunile operatorilor de transport.

Capitolul VII Cerințe de gestionare a anumitor categorii de deșeuri

Lacunele depistate în acest capitol, sunt asociate de modificările operate în Directiva 2008/98/CE privind deșeurile introduse prin Directiva (UE) 2018/851. În cele din urmă se constată următoarele:

Art. 54 Deșeurile de ambalaje

- lipsa unor noțiuni, precum "ambalaj de unică folosință", "ambalaj nereciclabil", "ambalaj reciclabil", "depozit",
- fost omise, la etapa de transpunere, unele prevederi în procesul de elaborarea a Legii 209/2016, în special cerințele esențiale specifice privind etichetarea ambalajelor;
- se atestă lipsa reglementării ce vizează obligațiunile producătorii de ambalaje și/sau de produse ambalate;
- necesitatea promovării sistemului depozit pentru plasare a pe piață a ambalajelor returnabile și acelor de unică folosință

În scopul aplicării eficiente a prevederilor de gestionarea ambalajului și deșeurilor de ambalaje conform Hotărîrii Guvernului nr.561/2020, se constată necesitatea includerii unor noi reglementări în Legea 209/2016, care ar reglementa aplicabilitatea Sistemului de depozit pentru ambalaje. Astfel se propune completarea Legii 209/2016 cu patru articole noi art. 54¹- 54⁴, care ar conține obligațiile vânzătorilor de ambalaje în sistemul depozit, cerințe către administratorul sistemului de depozit a ambalajelor reutilizabile și administratorul sistemului de depozit pentru ambalaje de unică folosință.

Art. 61 Deșeurile de metale feroase și neferoase

- Se atestă norme contradictorii între art.62, art.12 și art 61¹, special acceptarea deșeurilor de produse supuse reponsabilității extinse a producătorului, confom art.12, alin (14) lit.a), b), c).
- Nu sunt expres indicate obligațiunile operatorul instalației, în special pentru acceptarea deșeurilor de metale feroase și neferoase, inclusiv cele care prezintă caracteristicile de mașini sau obiecte de utilitate publică, o operă de artă sau obiecte sacre sau religioase;

Art. 61¹ Licențierea activităților de colectare, păstrare, prelucrare, comercializare, precum și de export al resturilor și deșeurilor de metale feroase și neferoase, de baterii și acumulatori uzați, inclusiv în stare prelucrată

- Prevederile acestui articol sunt în contradicție cu noțiunile specifice domeniului de gestionare a deșeurilor (păstrare, prelucrare versus stocare, tratare) și intră în contradicție cu prevederile art.12, fiind admisă colectarea produse supuse responsabilității extinse a producătorului;
- Se atestă reglementare dublă prin autorizare și licențiere pentru aceeași activitate.

Se propune excluderea acestui articol, pentru a evita incertitudinea în aplicare legii precum și dubla reglementare.

Capitolul VIII Importul și exportul deșeurilor

Ca și în cazul capitolului VI, inconsistențele în acest capitol se datorează preluării Regulamentului UE 1013/2006 privind transferurile de deșeuri, care a fost recent, aprobat de către Guvernul Republicii Moldova. Astfel este necesar aducerea în concordanță a prevederilor art. 63-64 cu prevederile din Regulamentul privind transferurile de deșeuri, ceea ce indică mai multe lacune.

- Se atestă lipsa unor cerințe generale și a procedurilor privind importul, exportul și tranzitul deșeurilor, ajustate la Regulamentul UE 1013/2006.
- Constituirea garanției financiare se reglementa prin Hotărârea Guvernului 637/2003, act inferior legii.

Potrivit raportului privind evaluarea integrității instituționale în cadrul Agenției de Mediu, efectuat de către Centrul Național Anticorupție (2020), conflictul de norme de drept în cazurile listate mai sus poate genera incertitudini în ceea ce privește procedura de aplicare și poate admite interpretări abuzive. Totodată, concurența normelor de drept poate constitui un impediment în aplicarea corectă a prevederilor legislative și poate crea premise pentru alegerea subiectivă și abuzivă a normei „convenabile” care ar putea fi aplicată într-o situație concretă.

În rezultatul analizei menționate mai sus s-au evidențiat mai multe carențe, neconcordanțe, prevederi ambigue, disproporționalități și lacune, prevederi desuete și depășite, inclusiv conflicte de norme, care pot împiedica aplicarea clară, coerentă și uniformă a prevederilor aprobate, urmând a fi întreprinse măsuri urgente și stringente de armonizare a cadrului normativ aferent mediului.

2. Stabilirea obiectivelor

a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)

Inițiativa în cauză are drept scop principal înlăturarea deficiențelor depistate în aplicarea Legii nr. 209/2016 privind deșeurile, în special în contextul reglementării activităților de gestionare a deșeurilor prin autorizare, notificare, înregistrarea și implementarea responsabilității extinse a producătorului, concretizarea responsabilităților operatorului de gestionare a deșeurilor municipale și a sistemelor colective, etc.

Scopul general al intervenției constă în asigurarea coerenței, calității, conformității, eficacității, impactului minim asupra sănătății omului, sănătății, protecției și bunăstării animalelor și a mediului înconjurător.

Principalele obiective specifice ale intervenției statului sunt:

- 1) îmbunătățirea cadrului legal existent în domeniul gestionării deșeurilor cu scopul implementării politicii de stat în domeniul protecție mediului și economisirii resurselor naturale.
- 2) dezvoltarea capacităților instituționale privind implementarea programelor în domeniul gestionării deșeurilor, inclusiv dezvoltarea sistemelor integrate de management al deșeurilor municipale, implementarea REP .
- 3) gestionarea eficientă a proceselor valorificare și eliminare a deșeurilor (stocare, colectare, valorificare sau eliminare a deșeurilor), obligațiile producătorului de deșeuri, obligațiile operatorului instalației de gestionare a deșeurilor, comerțul cu deșeuri și intermedierea gestionării deșeurilor.
- 4) facilitarea accesului societății la servicii de gestionare a deșeurilor, fapt care completează politica statului orientată spre o dezvoltare durabilă;
- 5) impulsionează și dezvoltarea instrumentelor economice (cum ar fi sistemul de rambursare a depozitului) care ar stimula schimbarea comportamentului consumatorilor finali și ar contribui la alinierea stimulentele economice cu îmbunătățirea performanței de gestionare a deșeurilor;
- 6) libera circulație a produselor, scoaterea anumitor fluxuri de deșeuri de sub povara administrativă evidență și raportare a lor, acestea devenind materii prime secundare, prin aplicare a art.5 și art.6 și promovarea economiei circulare.

Un alt obiectiv urmărit este onorarea obligației RM de transpunere fidelă a Directivei 2008/98/CE privind deșeurile introduse prin Directiva (UE) 2018/851.

3. Identificarea opțiunilor

a) Expuneți succint opțiunea „a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție

Opțiunea 0 – de a nu face nimic

Această inițiativă normativă este determinată, prin prisma implementării Legii nr. 209/2016 privind deșeurile pe parcursul a cinci ani, fiind atestată necesitatea unor concretizări și includerea articolelor suplimentare ce detailează unele proceduri reglementate prin leg în special în contextul reglementării activităților de gestionare a deșeurilor prin autorizare, notificare, înregistrarea și implementarea responsabilității extinse a producătorului, concretizarea responsabilităților operatorului de gestionare a deșeurilor municipale și a sistemelor colective, etc.

Opțiunea 0 va continua punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 209 privind deșeurile în varianta actuală, iar incertitudinea juridică a unor articole vor conduce spre emiterea mai multor contestații și petiții în adresa autorităților de mediu.

Ținând cont de faptul că, elaborarea proiectului de Lege este dictată și de vectorul politic de integrare europeană al țării noastre, de cerințele actuale de aliniere a legislației naționale la prevederile directivelor Uniunii Europene și de asigurarea unei dezvoltări durabile a țării prin promovarea economiei circulare, opțiunea 0 nu va asigura îndeplinirea angajamentelor asumate în Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană.

În context, se va continua aplicarea deficienței a procedurii de emitere a actelor permissive precum autorizația de gestionare a deșeurilor și procedura de eliberare a notificării și se va menține lipsa corelării acestor proceduri cu cerințele legislației UE;

Subliniem că există riscul ca deficiențe în implementarea responsabilității extinse a producătorului, în special pentru ambalaje și produse ambalate, reglementate prin art. 54, lipsa reglementărilor de aplicare a sistemului de depozit pentru ambalaje să se transforme într-un mecanism de blocare a implementării a responsabilității extinse a producătorului.

În asemenea circumstanțe, promovarea noilor principii de gestionare a deșeurilor vor rămâne la nivelul unor declarații scrise, dar nerealizate în practică

Având în vedere cele menționate și posibilele consecințe în cazul în care nici o acțiune nu va fi întreprinsă, opțiunea „*A nu face nimic*” - *nu este realistă*.

b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea țin seama de cauzele problemei, cu indicarea noutăților și întregului spectru de soluții/drepturi/ obligații ce se doresc să fie aprobate

Opțiunea I (recomandată) constă în elaborarea și promovarea proiectului de Lege privind modificarea Legii nr. 209/2016 privind deșeurile și transpunerea unor prevederi ale Directivei 2008/98/CE privind deșeurile introduse prin Directiva (UE) 2018/851, astfel proiectul prevede următoarele schimbări majore:

1. Astfel, în art. 2 au incluse mai multe definiții ale deșeurilor nepericuloase, ale deșeurilor municipale, ale deșeurilor provenite din activități de construcție și demolări, ale deșeurilor alimentare, ale operațiunilor de valorificare materială, ale rambleierii și ale schemelor de răspundere extinsă a producătorilor, astfel încât domeniul de aplicare al acestor noțiuni să fie clarificat:

- definiția deșeurilor municipale este completată pentru a determina domeniul de aplicare al pregătirii pentru reutilizare și al obiectivelor de reciclare și include, prin urmare, deșeurile

provenind de la gospodării și din alte surse care sunt gestionate de municipalități sau în numele acestora.

- valorificare materială care include pregătirea pentru reutilizare, reciclarea și rambleierea și alte forme de valorificare materială, precum prelucrarea deșeurilor în materii prime secundare în scopuri de amenajare pentru construcția de drumuri sau alte infrastructuri și valorificarea energetică care prevede procesarea deșeurilor în materiale folosite drept combustibil sau pentru a produce energie.
- introduce modificări în materie de responsabilitate extinsă a producătorilor (art.12) pentru a clarifica responsabilitatea financiară sau financiară și organizatorică pentru gestionarea stadiului de deșeu din ciclul de viață al unui produs, inclusiv colectarea separată și operațiunile de sortare și tratare. Această obligație poate include, de asemenea, responsabilitatea organizațională și responsabilitatea de a contribui la prevenirea generării de deșuri și la reutilizarea și reciclarea produselor. Producătorii de produse își pot onora responsabilitatea extinsă a producătorilor în mod individual sau colectiv.

2. *Prevenirea generării de deșuri* este cea mai eficace modalitate de a îmbunătăți utilizarea eficientă a resurselor și de a reduce impactul deșeurilor asupra mediului. Prin urmare, sunt incluse în art.3¹ măsuri corespunzătoare pentru a preveni generarea de deșuri și pentru a monitoriza și a evalua progresele înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare a măsurilor.

3. Pentru a promova utilizarea durabilă a resurselor sunt necesare măsuri corespunzătoare pentru a facilita recunoașterea ca *subprodus* a unei substanțe sau a unui obiect care rezultă dintr-un proces de producție al cărui obiectiv principal nu este producerea respectivei substanțe sau a respectivului obiect, cât și stabilirea criterii detaliate cu privire la punerea în aplicare a statutului de subprodus au fost incluse precizări de procedură în art. 5.

4. Pentru a le oferi operatorilor de pe piețele de materii prime secundare mai multă certitudine în ceea ce privește *statutul de deșeu* sau de material care nu mai este considerat deșeu al substanțelor sau al obiectelor, este important să se asigure că deșeurile care au fost supuse unei operațiuni de valorificare încetează să mai fie deșuri dacă respectă toate condițiile stabilite în art.6 unde au fost precizări de procedură. Încetarea statutului de deșeu poate fi realizată numai dacă substanțele sau obiectele respectă cerințele relevante aplicabile produselor.

5. Au fost precizate atribuțiile autorităților administrației publice locale (art.11) și incluse reglementări suplimentare pentru administrarea serviciului de gestionare a deșeurilor municipale (art.23¹-23³).

6. Autoritățile publice joacă un rol important în organizarea colectării și tratării deșeurilor municipale și în comunicarea aferentă cu cetățenii. Dispozițiile referitoare la responsabilitatea financiară a producătorilor de produse introduse ca parte a cerințelor minime generale privind responsabilitatea extinsă a producătorilor ar trebui să se aplice fără a aduce atingere competenței autorităților publice în ceea ce privește colectarea și tratarea deșeurilor municipale. Producătorii de produse, conform art.12 trebuie să *acopere costurile necesare pentru îndeplinirea obiectivelor privind gestionarea deșeurilor și a altor ținte și obiective*, inclusiv privind prevenirea deșeurilor, stabilite pentru schemele relevante de răspundere extinsă a producătorilor. În condiții stricte, respectivele costuri pot fi suportate în comun cu producătorii inițiali de deșuri sau cu distribuitorii în cazurile justificate de necesitatea de a asigura gestionarea corectă a deșeurilor și viabilitatea economică a schemei de răspundere extinsă a producătorilor.

7. Pentru a crește ratele de pregătire pentru reutilizare și de reciclare și a permite reciclarea de înaltă calitate și a stimula utilizarea materiilor prime secundare de calitate, autoritățile trebuie să asigure o mai bună respectare a obligației de a colecta separat deșeurile, astfel cum este art. 11, APL au obligația de a institui un sistem de *colectare separată cel puțin pentru deșeurile de hârtie, metal, plastic și sticlă până în 2025* (art.14).

8. Pentru a asigura utilizarea durabilă a resurselor naturale, este important de a asigura reglementări clare în gestionarea deșeurilor, care ar cuprinde cerințe pentru instalațiile autorizate în *colectarea, stocarea, valorificare și eliminarea deșeurilor*. Astfel, aceste cerințe au fost incluse în articole adiționale, precum art. 11¹, 11², 15¹, 15². Un alt aspect important sunt responsabilitățile actorilor implicați în gestionare a deșeurilor precum a producătorilor de deșeuri (art. 18¹), a operatorilor instalației de gestionare a deșeurilor (art. 18²) și nu în ultimul rând să fie stabilite condițiile de încetare a activităților de gestionare a deșeurilor (art.18³).

9. Activitatea de gestionare a deșeurilor este deseori intermediată de către *comercianți sau brokeri*, astfel fiind necesară *reglementarea activității de comercializare și intermediere a activităților de tratare a deșeurilor*, pentru a asigura trasabilitate operațiunilor de gestionare a deșeurilor și a evita formarea de stocuri de deșeuri abandonate sau gestionate neadecvat. În acest context au fost incluse art. 18⁴ și 18⁵.

10. Proiectul de lege propune o modalitatea revăzută de autorizare a instalației și/sau activității pentru gestionarea deșeurilor, în mod special au fost corelate operațiunile de gestionare în conformitate cu prevederile Anexei nr.1 și nr. 2 din Legea 209/2016. Astfel vor fi eliberate autorizație de mediu pentru gestionarea deșeurilor în instalații pentru valorificare sau eliminare a deșeurilor; pentru tratarea deșeurilor în instalații mici listate în Anexa nr.31; pentru comercializarea deșeurilor; și la desfășurarea activităților de implementarea responsabilității extinse a producătorului. Art. 25 din Legea 209/2016 este expus într-o nouă redacție.

11. A fost înlăturată inconștiență admisă în procesul de elaborarea a Legii 209/2016 la etapa de transpunere a prevederilor vis-a-vis de acordare a derogărilor (artr.27) de la îndeplinirea cerințelor de autorizare prevăzute în art. 25, unor unități și întreprinderi cât și obligativitate de a se înregistra în Lista unităților și întreprinderilor, care fac obiectul derogării de la îndeplinirea cerințelor de autorizare a activităților de valorificare și eliminare a deșeurilor conform art. 27.

12. Se propun ajustări în special în art.45, ce rezultă din necesitatea acestor modificării conform prevederilor Regulamentului privind transferurile de deșeuri, aprobat prin Hotărârea Guvernul nr.411/2022.

13. Se propune completarea art.54 cu noțiuni noi, precum "ambalaj de unică folosință", "ambalaj nereciclabil", " ambalaj reciclabil", " depozit", a alin. (6) cu cerințe esențiale specifice privind etichetarea ambalajelor și alin.(7) să fie precizate obligațiunile producătorilor de ambalaje și/sau de produse ambalate. De asemenea se propune completarea Legii 209/2016 cu patru articole noi art. 54¹- 54⁴, care ar conține obligațiile vânzătorilor de ambalaje în sistemul depozit, cerințe către administratorul sistemului de depozit a ambalajelor reutilizabile și administratorul sistemului de depozit pentru ambalaje de unică folosință.

14. Se propune excluderea acestui art. 61¹, pentru a evita incertitudinea în aplicare legii precum și dubla reglementare care se atestă cu normele contradictorii din art.62, art.12 și, special acceptarea deșeurilor de produse supuse responsabilității extinse a producătorului, conform art.12, alin (14) lit. a), b), c). Se propun modificări în art.62 ce țin de obligațiunile operatorul instalației, în special pentru acceptarea deșeurilor de metale feroase și neferoase, inclusiv cele

care prezintă caracteristicile de mașini sau obiecte de utilitate publică, o operă de artă sau obiecte sacre sau religioase.

15. Se propune aducerea în concordanță a prevederilor art. 63-64 cu prevederile din Regulamentul privind transferurile de deșeuri, ceea ce indică mai multe lacune. Ca și în cazul capitolului VI, inconsistențele în acest capitol se datorează preluării Regulamentului UE 1013/2006 privind transferurile de deșeuri, care a fost recent, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 411/2022.

Elementele noi ale proiectului sunt descrise detaliat în Nota informativă a proiectului de lege (se anexează).

c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare

Opțiunea I (recomandată) constă în elaborarea și aprobarea proiectului de Lege privind modificarea Legii nr. 209/2016 privind deșeurile și transpunerea unor prevederi ale Directivei 2008/98/CE privind deșeurile introduse prin Directiva (UE) 2018/851.

Menționam, că Opțiunea I va permite modificarea, completarea și actualizarea cadrului legislativ actual în domeniul gestionării deșeurilor, și va contribui la asigurarea unui nivel ridicat de protecție a mediului și a sănătății umane prin autorizarea activităților și /sau instalațiilor de gestionare a deșeurilor.

Menționam, că pe marginea problemelor care au stat la baza elaborării proiectului actului normativ nu există opțiuni alternative de intervenție, alegerea putând fi realizată doar între soluția de a modifica cadrul normativ existent și în aceea de nu se interveni.

4. Analiza impacturilor opțiunilor

a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate

Urmare analizei efectuate, dintre efectele negative ale stării actuale putem evidenția:

- Persistă riscul poluării mediului înconjurător drept urmare a lacunelor menționate mai sus în procesul de reglementare a gestionării deșeurilor;
- Creșterea indicilor de poluare a aerului, apei și solului, datorat continuării practicii de depozitare a deșeurilor la gropile de gunoi;
- Riscul sporit pentru sănătate mai ales a populației care locuiește în apropierea instalațiilor de gestionare a deșeurilor;
- Creșterea ratelor de depozitare a deșeurilor, contrar ierarhiei deșeurilor și obiectivelor de reciclare stabilite de legislația națională și la nivelul UE;
- Riscul unui control de mediu în gestionarea deșeurilor nesigur asupra dezvoltării economice, ca urmare a unui sistem de autorizare imperfect;

Efecte pozitive - Nu există efecte pozitive prin continuarea stării actuale.

b¹) Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Opțiunea I presupune elaborarea și aprobarea proiectului *Lege privind modificarea Legii nr. 209/2016 privind deșeurile și transpunerea unor prevederi ale Directivei 2008/98/CE privind deșeurile introduse prin Directiva (UE) 2018/851*. Intervenția propusă vine să soluționeze problemele și aspectele expuse la secțiunile 1b) și 3b) din AIR.

Impactul social

Măsurile stabilite în proiectul actului normativ vor contribui la:

- îmbunătățirea cadrului legal de reglementare, monitorizare și control a operațiunilor de gestionare a deșeurilor, simplificarea procedurii de reglementarea gestionării deșeurilor în instalații mici;
- reducerea riscurilor asupra sănătății ca și impactul redus asupra încălzirii globale prin asigurarea respectării de către operatorii economici a cerințelor tehnice reglementate prin prezentul proiect de act normativ;
- atragerea investițiilor străine și implementare de proiecte în domeniul gestionării deșeurilor, ca urmare, reținerea forței de muncă înalt calificate și beneficii pentru dezvoltarea locală și regională;
- trecerea spre o economie circulară;
- crearea de noi locuri de muncă în sectorul de gestionare a deșeurilor.

Impactul de mediu

Măsurile stabilite în proiectul de act normativ vor contribui la:

- Promovarea unei politici orientate spre atingerea „obiectivului de reducere a poluării pentru un mediu fără substanțe toxice” stipulat în Pactul Ecologic European (European Green Deal);
- Simplificarea procedurilor administrative prin neaplicarea legislației și reglementărilor ce țin de gestionarea deșeurilor;
- Promovarea separării la sursă a deșeurilor, pentru a asigura materii de calitate înaltă introduse în operațiunea de valorificare;
- Motivarea introducerii și diseminării noilor metode, tehnologii și produse de producție;
- Evitarea emisiilor în atmosferă a gazelor cu efect de seră prin reducerea cantității deșeurilor biodegradabile eliminate prin depozitare, inactivarea biologică a proceselor biochimice și în același timp evitarea degajării mirosurilor neplăcute.

În termeni calitativi, beneficiile prevăzute ca urmare a proiectului Lege privind modificarea Legii nr. 209/2016 privind deșeurile și transpunerea unor prevederi ale Directivei 2008/98/CE privind deșeurile introduse prin Directiva (UE) 2018/851 constă în eficientizarea activității operatorilor de gestionare a deșeurilor, inclusiv:

- Eficientizarea sistemului de gestionare a deșeurilor, în special prin dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor;
- Sporirea gradului de reciclare a deșeurilor și generarea unor materii prime secundare de calitate înaltă, eliminarea barierelor pentru ca noii furnizori să intre pe piață;
- Asigurarea existenței unor materii prime secundare de calitate;
- Sporirea valorii materiilor rezultate din operațiunea de valorificare, ceea ce presupune comercializarea acestora la un preț mai ridicat;
- Crearea premiselor pentru modernizarea procesului tehnologic
- Modificări ale valorii percepute a materialului (pierderea „stigmei” deșeurilor).

Costuri

Estimările costurilor ca urmare a proiectului Lege privind modificarea Legii nr. 209/2016 privind deșeurile și transpunerea unor prevederi ale Directivei 2008/98/CE privind deșeurile introduse prin Directiva (UE) 2018/851 sunt limitate, deoarece ajustările nu stabilesc cerințe specifice de calitate a mediului sau standarde măsurabile și mai mult ca atât, în cazul acestei legi se prevăd revizuirii minore ce nu presupun costuri administrative sau de alt ordin pentru conformare.

Totodată, aceste costuri au fost identificate la etapa de elaborare a proiectului Legii nr. 209/2016 privind deșeurile, în perioada anilor 2014-2016, fiind listate mai jos:

- Costurile aferente intervenției statului în domeniul vizat presupun cheltuielile legate de elaborarea și publicarea proiectului de hotărâre de Guvern. Implementarea Legii privind modificarea Legii nr. 209/2016 privind deșeurile nu prevede costuri suplimentare și se referă la cheltuielile bugetare aferente personalului angajat în cadrul instituțiilor de mediu,

precum Ministerul Mediului, Agenția de Mediu și Inspectoratul privind protecția Mediului. Concomitent sunt necesare costuri, în special pentru întreținerii sistemului informațional de management al deșeurilor care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul gestionării deșeurilor, costuri pentru analize de laborator, etc. Toate aceste costuri sunt incluse în bugetele acestor instituții.

- Agenții economici vor suporta cheltuieli pentru conformarea la prevederile Legii privind modificarea Legii nr. 209/2016 privind deșeurile, inclusiv costuri pentru angajarea personalului calificat în elaborarea actelor necesare pentru obținerea actelor permise și prezentarea rapoartelor anuale, costuri pentru implementarea ierarhiei de gestionare a deșeurilor, inclusiv colectarea selectivă a deșeurilor, costuri pentru tratarea deșeurilor generate, inclusiv aplicarea principiului de responsabilitate extinsă a producătorului.

- Costul total pentru modernizarea infrastructurii de management integrat a deșeurilor municipale constituie 4.010,56 mln lei, iar pentru anii 2023-2026 sunt necesare estimativ 2.808,1 mln lei, finanțate din împrumutul BEI/ BERD, iar compensarea a circa 26 % din investiții va fi acoperită din contribuția de grant din investiții externe ca parte la împrumuturile acordate de donatori pentru proiectele de infrastructură și din Bugetul de Stat pentru acțiuni care sunt realizate pentru dezvoltarea cadrului normativ conform cerințelor de preaderare la UE.

În ceea ce privește promovarea colectării separate, implementarea ierarhiei de gestionare a deșeurilor va accelera tranziția către economia circulară, fiind necesar să se găsească echilibrul corect în ceea ce privește capacitatea de valorificare materială și energetică utilizată pentru tratarea deșeurilor nereciclabile. Acest lucru este esențial pentru a evita eventualele pierderi economice sau crearea unor bariere infrastructurale în calea atingerii unor rate de reciclare mai ridicate. Aceste costuri au fost menționate la etapa elaborării Legii nr. 209/2016 privind deșeurile, iar realizarea acestor măsuri ar contribui la dezvoltarea unor afaceri de succes în domeniul gestionării deșeurilor.

c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizați în acesta

Pentru implementarea acestui proiect există riscul ca:

- 1) Ne dezvoltarea sistemelor municipale de colectare a deșeurilor separate va pune în pericol creșterea reciclării și recuperării altor materiale din deșeuri (ambalaje, deșeuri biologice, deșeuri periculoase și alte deșeuri), împreună cu producția de produse de bună calitate din deșeuri și realizarea obiectivelor stabilite pentru gestionarea și eliminarea deșeurilor.
- 2) Pe măsură ce economia Moldovei se dezvoltă și consumul crește, lipsa conștientizării publicului poate duce, de asemenea, la cantități mai mari de deșeuri generate și la lipsa de dorință a consumatorilor de a colecta separat deșeurile, de a reutiliza produsele și a ambalaje.
- 3) Lipsa infrastructurii de gestionare a deșeurilor poate provoca dezvoltarea lentă a capacităților de reciclare, piața stagnată a materialelor secundare, astfel fiind utilizate excesiv resurselor naturale.
- 4) Ne conformarea operatorilor economici la prevederile Legii nr. 209/2016 privind deșeurile, este actuală, inclusiv pe motivul sancțiunilor mici, astfel concomitent cu modificările propuse au fost pregătite propuneri de înăsprirea sancțiunilor de mediu.

Concluzie

e) Argumentați selectarea unei opțiuni, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați

- Ca urmare a desfășurării AIR, se propune să se urmeze **opțiunea I** care prevede nemijlocit aprobarea proiectului Lege privind modificarea Legii nr. 209/2016 privind deșeurile.
- Opțiunea recomandată (I) asigură transpunerea în legislația națională a unor prevederi ale Directivei 2008/98/CE privind deșeurile introduse prin Directiva (UE) 2018/851 în acest sens, va fi onorat angajamentul asumat de către Republica Moldova odată cu în cadrul Acordului de Asociere RM-UE, respectându-se tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, dar și a drepturilor cetățenilor la un mediu sănătos, fiind păstrate în același timp condițiile pentru activitatea întreprinzătorilor.
- Mai mult ca atât, modificarea Legii vizate oferă o bază solidă de succes și echitabilă către un viitor durabil și contribuie la realizarea unor opțiuni de politică eficiente cu costuri minime, în conformitate cu obiectivele Pactului Ecologic European.
- Neaprobarea acestor modificări la Legea nr.209/2016 va cauza încetinirea progresul de implementare a economiei circulare și decarbonizare a sectorului de gestionare a deșeurilor prin valorificarea materială și energetică a deșeurilor, în conformitate cu Strategia privind Uniunea Energiei și cu Acordul de la Paris și în condițiile respectării ierarhiei deșeurilor.

5. Implementarea și monitorizarea

a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sînt necesare

Aprobarea proiectului de Lege privind modificarea Legii nr. 209/2016 privind deșeurile nu implică modificarea, abrogarea sau elaborarea unor acte normative noi.

Agencia de Mediu și Inspectoratul pentru Protecția Mediului vor asigura implementarea proiectului de lege și nu este necesară înființarea, reorganizarea sau desființarea unor instituții. Cu toate acestea, va fi necesar personal calificat, cu studii superioare pentru controlul conformității. Conform activităților pe care le desfășoară Agenția de Mediu și Inspectoratul pentru Protecția Mediului, aceasta va juca un rol foarte important în monitorizarea și controlul respectării prevederilor actului normativ.

b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea

- Gradul de conformare a operatorilor de gestionare a deșeurilor la prevederile Legii nr. 209/2016 privind deșeurile.
- Gradul de colectare și reciclare a deșeurilor reciclabile;
- Numărul de acte permise eliberate operatorilor instalațiilor de gestionare a deșeurilor;
- Rata de colectare și reciclarea/valorificare a deșeurilor produselor supuse REP.

c) Identificați peste cît timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea

Reducerea cantităților de deșeuri depozitate și a emisiilor în mediul înconjurător cu beneficii de mediu, sociale și economice, prin funcționarea instalațiilor de tratare a deșeurilor, activitatea cărora este reglementată prin Legea nr. 209/2016 privind deșeurile, ar putea fi deja înregistrată și monitorizată în termen de cel puțin 3-4 ani după data aprobării prezentelor modificări.

Ministerul Mediului (MM) prin intermediul Agenției de Mediu va asigura conform reglementarilor stabilite de act normativ, monitorizarea și evaluarea gestionării deșeurilor prin raportarea acestor date în www.siamd.gov.md.

O altă monitorizare se va realiza prin inspectarea periodică a instalațiilor de tratare a deșeurilor și efectuarea testelor tehnice de control.

6. Consultarea

a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă

Principalele părți care ar putea fi ulterior afectate odată cu elaborarea și aprobarea proiectului de Lege privind modificarea Legii nr. 209/2016 privind deșeurile, sunt:

- Ministerul Mediului;
- Agenția de Mediu;
- Inspectoratul pentru Protecția Mediului;
- Autoritățile administrației publice locale.

Sectorul privat:

- Operatorii care dețin instalații de gestionare a deșeurilor;
- Agenții economici;
- Asociațiile, patronatele, sindicatele care reprezintă interesele agenților economici și a angajaților acestor companii;
- ONG-urile de mediu;
- Cetățenii.

În scopul respectării prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind consultarea publică a Analizei Impactului asupra proiectului Hotărârii Guvernului pentru aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea Legii nr. 209/2016 privind deșeurile a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Mediului (<http://mediu.gov.md/>) la rubrica Transparența decizională/Proiecte de documente și pe portalul guvernamental Particip.gov.md, la data de 09.02.2023, și poate fi vizualizat accesând următorul link:

<https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-consultarilor-publice-a-analizei-impactului-asupra-proiectului-hotaririi-guvernului-pentru-aprobarea-proiectului-de-lege-privind-modificarea-legii-nr-2092016-privind-deseurile/10084>

Urmare a acestor consultări a parvenit avizul de la AO EcoContact, nr. 05-EC/2023 din 20 februarie 2023. Obiecțiile și recomandările expuse în avizul juriștilor de mediu de la AO EcoContact, au fost luate în considerare, la definitivarea Analizei Impactului, în special s-au referit la compartimentul 1 a) , b) și c).

Ulterior, după avizarea acestuia în modul stabilit de legislația în vigoare, setul de documente pentru proiectul de hotărâre va fi definitivat în modul stabilit de legislația în vigoare.

În conformitate cu prevederile Regulamentului Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, prezentul proiect urmează a fi remis Cancelariei de Stat pentru înregistrare.

b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților

Se va completa ulterior

c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)

Anexă

Tabel pentru identificarea impacturilor

Categorii de impact	Punctaj atribuit	
	Opțiunea Propusă 0	Opțiunea Propusă I
Economic		
costurile desfășurării afacerilor	0	1
povara administrativă	2	1
fluxurile comerciale și investiționale	0	1
competitivitatea afacerilor	2	1
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii	1	2
concurența pe piață	2	1
activitatea de inovare și cercetare	1	2
veniturile și cheltuielile publice	1	1
cadrul instituțional al autorităților publice	1	1
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori	1	2
bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor	1	2

situația social-economică în anumite regiuni	1	2
situația macroeconomică	0	1
alte aspecte economice	1	2
Social		
gradul de ocupare a forței de muncă	0	2
nivelul de salarizare	0	0
condițiile și organizarea muncii	0	1
sănătatea și securitatea muncii	0	2
formarea profesională	0	2
inegalitatea și distribuția veniturilor	0	0
nivelul veniturilor populației	0	0
nivelul sărăciei	0	0
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile	0	0
diversitatea culturală și lingvistică	0	0
partidele politice și organizațiile civice	0	0
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea	2	1
modul sănătos de viață al populației	0	1
nivelul criminalității și securității publice	0	0
accesul și calitatea serviciilor de protecție socială	0	1
accesul și calitatea serviciilor educaționale	0	0
accesul și calitatea serviciilor medicale	0	0
accesul și calitatea serviciilor publice administrative	1	2
nivelul și calitatea educației populației	0	0
conservarea patrimoniului cultural	0	0
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale	2	1
accesul și participarea populației în activități sportive	0	0
discriminarea	1	0
alte aspecte sociale	0	0
De mediu		
clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon	2	1
calitatea aerului	3	1
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen	3	2
biodiversitatea	2	0
flora	2	0
fauna	2	0
peisajele naturale	2	0
starea și resursele solului	2	1
producerea și reciclarea deșeurilor	2	1
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile	2	1
consumul și producția durabilă	2	1
intensitatea energetică	2	1
eficiența și performanța energetică	2	1
bunăstarea animalelor	2	1
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)	3	1

utilizarea terenurilor	3	1
alte aspecte de mediu	2	1
<p><i>Tabelul se completează cu note de la -3 la +3, în drept cu fiecare categorie de impact, pentru fiecare opțiune analizată, unde variația între -3 și -1 reprezintă impacturi negative (costuri), iar variația între 1 și 3 – impacturi pozitive (beneficii) pentru categoriile de impact analizate. Nota 0 reprezintă lipsa impacturilor. Valoarea acordată corespunde cu intensitatea impactului (1 – minor, 2 – mediu, 3 – major) față de situația din opțiunea „a nu face nimic”, în comparație cu situația din alte opțiuni și alte categorii de impact. Impacturile identificate prin acest tabel se descriu pe larg, cu argumentarea punctajului acordat, inclusiv prin date cuantificate, în compartimentul 4 din Formular, lit. b¹) și, după caz, b²), privind analiza impacturilor opțiunilor.</i></p>		